

دوره دهم – سال اول

شماره چاپ: ۱۰۱

تاریخ چاپ: ۱۳۹۵/۴/۲۴

شماره ثبت: ۹۰

لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور»: گزارش کارگروه به کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس

مرکز پژوهش‌ها تاکنون سه گزارش به شماره مسلسل ۱۴۹۱۶، ۱-۱۴۹۱۶ و ۱۴۳۸۶ درباره لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور» منتشر کرده است. با توجه به اینکه در دوره دهم مجلس شورای اسلامی، کارگروهی توسط کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس برای بررسی لایحه فوق به میزبانی مرکز پژوهش‌ها تشکیل شد، گزارش حاضر به‌عنوان چهارمین گزارش، نظرات کارگروه کمیسیون را منعکس می‌کند.

کد موضوعی: ۲۳۰

شماره مسلسل: ۱۵۴۵۷

معاونت پژوهش‌های اقتصادی

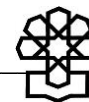
دفتر: مطالعات اقتصاد بخش عمومی

مردادماه ۱۳۹۶

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	چرا لایحه دولت نیاز به اصلاح دارد؟
۳	محورهای اصلاحی کارگروه بررسی لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه
۹	احکام
۹	جمع بندی
۱۰	پیوست ها
۴۳	منابع و مآخذ

لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور»:
گزارش کارگروه به کمیسیون شوراها
و امور داخلی مجلس

چکیده

کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس برای رسیدگی به لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور»، کارگروهی تخصصی تشکیل داد. بررسی کارگروه منجر به اصلاحات وسیعی در جهت تکمیل لایحه دولت شد و متن جایگزین در ۶ فصل و ۲۳ ماده به کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس ارائه شد. براساس این اصلاحات، بُعد شورایی مدیریت سوانح محدود شد و بجای آن، نقش و اختیارات سازمان مدیریت بحران تقویت شد. این سازمان به سازمان مدیریت سوانح تغییر نام داد و جایگاه آن به معاونت ریاست جمهوری ارتقا یافت. سازمان موظف به تدوین راهبرد ملی مدیریت سوانح و برنامه‌های پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخ و بازیابی براساس آن شد. برای تقویت مسئولیت‌پذیری ذی‌مدخلان، وظایف عمومی دستگاه‌ها و چارچوب کلی مسئولیت‌های اساسی آنها در مدیریت سوانح تصریح شد. تأمین اعتبارات مدیریت سوانح به تفکیک پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخ و بازیابی مشخص شد به‌گونه‌ای که در کنار رعایت نقش سازمان برنامه و بودجه، سازمان مدیریت سوانح، مدیریت منابع مالی را برعهده داشته باشد. ابزارهای ضمانت اجرای احکام از طریق تصویب و تخصیص بودجه، مجازات اداری و کیفی و پایش و ارزیابی پیش‌بینی شد و متن احکام به‌گونه‌ای بازنویسی شد که از انسجام و شفافیت لازم برخوردار باشد.

مقدمه

لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور» با توجه به پایان دوره آزمایشی قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور تدوین و نخستین بار در دوره نهم مجلس شورای اسلامی وصول شد. مرکز پژوهش‌ها در نخستین گزارش خود در این زمینه، آن را تکرار راه‌حلی دانست که بیش از سه دهه است بر این حوزه تسلط دارد و شواهد و مستندات ناموفق بودن آن را در برابر پیشگیری، کاهش ریسک و پاسخ مؤثر در برابر مخاطرات و سوانح نشان می‌دهد (نک. گزارش مرکز پژوهش‌ها به شماره مسلسل ۱۴۳۸۶/۲۳۰). در این گزارش ضمن برشمردن اشکالات هر کدام از مواد لایحه پیشنهاد شد از آنجا که این اشکالات اساسی است و برطرف کردن آنها با اصلاحات حداقلی در واژگان و عبارت‌ها کمکی به حل مسئله نمی‌کند؛ کارگروه‌های تخصصی متشکل

از کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس، سازمان مدیریت بحران و دستگاه‌های اجرایی ذیربط با در اختیار داشتن زمان مناسب جهت برطرف کردن اشکالات پرشمار لایحه تشکیل شود. به این پیشنهاد در دوره نهم مجلس توجه نشد، اما در دوره دهم، کارگروهی متشکل از نمایندگان مجلس، دولت، جمعیت هلال‌احمر، شهرداری، سازمان پدافند غیرعامل و مرکز پژوهش‌های مجلس تشکیل شد و لایحه نزدیک به ۶ ماه در ۳۲ جلسه که بعضاً به درازا می‌کشید به شیوه گروه متمرکز بررسی شد. علاوه بر این، رئیس کارگروه، مشاور ارشد در امور همکاری و هماهنگی‌های چندجانبه فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال‌احمر را به‌عنوان مشاور کارگروه منصوب کرد. خروجی کارگروه مذکور منجر به اصلاحات وسیعی در جهت تکمیل لایحه دولت شد که در گزارش حاضر به آن پرداخته شده است.

چرا لایحه دولت نیاز به اصلاح دارد؟

لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور» در پی پایان دوره آزمایشی قانون «تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور» به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است. قانون آزمایشی بنا به اجماع ذی‌مدخلان، اجرا نشد و اهداف آن تحقق نیافت. در قریب به یک دهه اخیر، دلایل متعددی موجب شد سازمان مدیریت بحران در مدیریت یکپارچه سوانح ناموفق باشد. برخی از آنها مانند عدم تعریف ابزارهای متناسب با مأموریت محول شده به سازمان مدیریت بحران، عدم تعریف ابزارهای ضمانت اجرای مناسب، نامشخص بودن وظایف دستگاه‌های مرتبط و عدم تناسب مفاهیم و اصطلاحات با حوزه تخصصی مدیریت سوانح به متن قانون آزمایشی برمی‌گردد. برخی مانند شکل‌گیری ستادهای موازی در دولت، تصویب قوانین و مقررات موازی و سلب مدیریت منابع مالی از سازمان مدیریت بحران به عملکرد هیئت وزیران و مجلس شورای اسلامی مربوط می‌شود. برخی مانند بی‌توجهی دستگاه‌ها به اجرای وظایف خود در کاهش ریسک سوانح و شرکت نامنظم در جلسات به عدم همکاری دستگاه‌ها با سازمان مدیریت بحران برمی‌گردد. اما به نظر می‌رسد مهمترین دلیل ناکامی، ضعف درونی سازمان مدیریت بحران در به‌کارگیری نیروی متخصص و ناتوانی در تهیه برنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و تعیین وظایف دستگاه‌ها باشد که شرط اولیه برای هماهنگی دستگاه‌ها و اعمال مدیریت یکپارچه است.

تصویب آزمایشی یک قانون با این استدلال صورت می‌گیرد که کیفیت و اثربخشی قانون مذکور در مدت زمانی معین آزموده شود تا در پرتو نتایج به‌دست آمده، نسبت به تداوم، تغییر یا خاتمه آن تصمیم‌گیری شود. از این‌رو، از لایحه مذکور انتظار می‌رود که با ارزیابی قانون آزمایشی در مدت اجرای آن، نسبت به شناسایی نقاط ضعف و قوت قانون و انجام اصلاحات لازم در آن اقدام شده باشد. این در حالی است که لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور» با تغییر نام نسبت به قانون «تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور» همان متن را با حذف فصل‌بندی و اعمال تغییرات حاشیه‌ای شامل می‌شود.

به عبارت دیگر، مدیریت حوادث غیرمترقبه در این لایحه، بر تشکیل سازمان مدیریت حوادث غیرمترقبه دلالت دارد که قبلاً با نام سازمان مدیریت بحران ایجاد شده است. همان طور که در گزارش‌های قبلی مرکز پژوهش‌ها تأکید شده این تغییرات نه تنها کافی نیستند، بلکه در مواردی بازگشت به عقب نیز به شمار می‌آیند (نک. گزارش‌های مرکز پژوهش‌ها به شماره مسلسل ۱۴۳۸۶/۲۳۰ و ۱۴۹۱۶).

آنچنانکه پیشینه قوانین و مقررات این حوزه نشان می‌دهد، لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور» راهکارهای جدید یا بیشتری نسبت به آنچه چند دهه است به تصویب مراجع سیاستگذار می‌رسد عرضه نمی‌کند. ساختارهای شورایی که به شکل شورای عالی، ستاد هماهنگی و کارگروه‌های تخصصی در لایحه دیده می‌شود ویژگی ثابت عمده قوانین و مقرراتی است که بعد از انقلاب در این باره تصویب شده‌اند و مکرراً به خاطر ناکامی در ایفای وظایف دستخوش تغییرات ساختاری با ترکیب و مأموریت‌های مشابه شده‌اند. علاوه بر اینها، عدم تعیین دقیق روش‌ها، چارچوب‌ها، معیارها و شرح وظایف و موکول کردن آنها به آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها که دهه‌هاست در قوانین و مقررات تکرار می‌شود، به شکلی برجسته خود را در لایحه نشان می‌دهد؛ به طوری که تمام دستورالعمل‌ها و نظام‌های تقسیم کار و شرح وظایفی که طبق قانون «تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور» باید تدوین می‌شد، مجدداً در لایحه درج شده است. بدین سان، آنچه در لایحه آمده مسیری است که قبلاً طی دهه‌ها آزمون شده است. از این رو، انتظاراتی که برای برطرف کردن خلأها وجود دارد را برآورده نمی‌کند. همچنین، شامل اشکالات متعددی می‌شود که قبلاً در گزارش مرکز پژوهش‌ها به آن پرداخته شده است (برای بررسی تفصیلی نک. گزارش مرکز پژوهش‌ها به شماره مسلسل ۱۴۹۱۶).

محورهای اصلاحی کارگروه بررسی لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه

۱. رویکرد

لایحه دولت صرفاً بر تشکیل سازمان مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور و به عبارت دیگر تداوم سازمان مدیریت بحران دلالت دارد؛ زیرا همچنانکه گفته شد این لایحه برگرفته از قانون تأسیس سازمان مدیریت بحران کشور است. کارگروه، متناسب کردن محتوای لایحه با عنوان آن را در دستور کار خود قرار داد. براساس این، مدیریت این حوزه را به صورت سیستمی در نظر گرفت که سازمان صرفاً جزئی از آن است و باید به سایر اجزای سیستم نیز پرداخته شود. علاوه بر این، همسو با تکامل دانش این حوزه از رویکرد فرابخشی، چندمخاطره‌ای و چند بعدی استفاده نمود. به این معنا که قانون باید انواع سوانح اعم از اینکه منشأ طبیعی یا انسانی داشته باشند (بجز موارد نظامی-امنیتی) را شامل شود؛ کل فرآیند مدیریت سوانح شامل پیشگیری و کاهش ریسک، آمادگی، پاسخ، بازتوانی و بازسازی را پوشش دهد و مدیریتی فرابخشی، یکپارچه و متمرکز را مورد توجه قرار دهد؛ به گونه‌ای که سیاستگذاری متمرکز و اجرا غیرمتمرکز باشد.

۲. مفاهیم

استفاده از عبارت «حوادث غیرمترقبه» که در لایحه از آن استفاده شده است، در حال حاضر موضوعیت ندارد. زیرا با توجه به پیشرفت‌هایی که در این حوزه صورت گرفته است دیگر حوادث، غیرمنتظره نیستند؛ بلکه از قبل می‌توان در برابر آنها آمادگی لازم را به‌دست آورد. از این‌رو، این عبارت با «سوانح» جایگزین شد. با توجه به بالا بودن اختلاف نظر درباره مفاهیم موضوع لایحه، از اعضای کارگروه خواسته شد تعاریف مورد نظر خود از مفاهیم کلیدی را ارائه دهند. علاوه بر این، تعاریف **International Strategy for Disaster Reduction (ISDR)** به‌عنوان یک مرجع بین‌المللی معتبر مورد توجه قرار گرفت. این تعاریف در جلساتی طولانی که مشاور کارگروه نیز در آن حضور داشت بررسی و تعاریف جایگزین نهایی شد. افزودن مفاهیمی مانند کاهش خطر (ریسک)، آسیب‌پذیری و تاب‌آوری به لایحه انعکاسی از چارچوب مفهومی است که کارگروه مطابق با تازه‌ترین چارچوب بین‌المللی موسوم به چارچوب سندای ترسیم کرده است. در این چارچوب، مدیریت سوانح با توسعه پیوند دارد و بر پیشگیری از ریسک جدید و کاهش ریسک‌های موجود تمرکز می‌شود.^۱

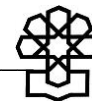
۳. اسناد سیاستی

برخلاف آنچه در کشور رایج است، مدیریت سوانح موضوعی نیست که با وقوع سانحه برای آن جلسه تشکیل شود تا برای کارهایی که باید انجام داد تصمیم گرفت. کشورهایی که در مدیریت سوانح موفق‌اند جهت‌گیری‌های اصلی خود را در این زمینه مشخص کرده‌اند و با تدوین و اجرای برنامه‌هایی که به‌طور مرتب روزآمد می‌شود آن را محقق می‌کنند. از این‌رو، کارگروه با تصریح به راهبرد ملی مدیریت سوانح، برنامه‌های ملی و استانی کاهش خطر سوانح، برنامه‌های ملی و استانی آمادگی و پاسخ و برنامه ملی بازیابی و تعریف آنها تلاش کرد الزاماتی قانونی برای گذر از مدیریت‌های واکنشی و منفعلانه هنگام بروز سوانح فراهم نماید.

۴. ارکان

تمرکز سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت در مدیریت سوانح به سازمانی مقتدر با منابع کافی نیاز دارد که بتواند چنین نقشی را نسبت به سایر دستگاه‌ها ایفا کند. از سوی دیگر، مدیریت سوانح موضوعی فراقوه‌ای است و ذی‌مدخلان پرتعدادی دارد. از این‌رو، مدیریت یکپارچه آن به هماهنگی همه طرف‌های درگیر و ایجاد نهادی فراقوه‌ای نیاز دارد. در عین حال، باید توجه داشت چنین نهادی نباید به مدیریت

۱. پژوهشکده سوانح طبیعی و سازمان مدیریت بحران این سند را با مشخصات زیر ترجمه کرده‌اند: چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح ۲۰۱۵-۲۰۳۰، ترجمه و ویرایش بهنام سعیدی، بی‌بی‌الهام فخری بافقی، حسن آزاده، بهمن احمدی توانا، علی بختیاری، رسول حاج احمدی، تهران، کتاب پدیده، ۱۳۹۴.

شورایی بیانجامد، زیرا مدیریت شورایی با اصل مسئولیت‌پذیری و تخصص‌مداری در مدیریت سوانح منافات دارد و امکان پاسخگویی دستگاهی به نهادهای ناظر را نیز سلب می‌کند.

کارگروه قائل به تقویت سازمان مدیریت بحران و ستادهای ملی و استانی به ریاست رئیس سازمان برای هماهنگی بود. با توجه به تجربه ناموفق شورای عالی مدیریت بحران، ضعف عمومی شوراهای عالی در ایفای وظایفشان و عضویت ۱۴ نفر از هیئت وزیران در شورای عالی مدیریت بحران، کارگروه ترجیح می‌داد هیئت وزیران جایگزین شورای عالی شود، اما درگیر بودن دستگاه‌هایی خارج از قوه مجریه در آن، استقلال رأی قوه قضائیه و نیروهای مسلح و احتمال ضعیف همکاری ایشان با مقامی فروتر از رئیس‌جمهور موجب شد کارگروه شورای عالی را بپذیرد.

جهت جلوگیری از تکرار تجربه ناموفق شورای عالی در دوره اجرای قانون آزمایشی، کارگروه تلاش کرد ترکیب و مأموریت شورای عالی را به‌گونه‌ای اصلاح کند که از بروز مجدد مشکلات گذشته پیشگیری شود. شورای عالی در قانون آزمایشی پرتعداد و ناهمگون بود. براساس نظر کارشناسان، هم‌سطح نبودن اعضای این شورا، تعداد زیاد اعضای آن، عدم شرکت رئیس‌جمهور در جلسات، پرمشغله بودن و ناکافی بودن اقتدار وزیر کشور برای قائم مقامی رئیس شورا و ناتوانی سازمان مدیریت بحران به‌عنوان دبیرخانه شورا عواملی بودند که در برگزار نشدن جلسات آن سهم داشته‌اند. عدم تشکیل شورای عالی مدیریت بحران به ریاست رئیس‌جمهور و معدود بودن جلساتی که به ریاست وزیر کشور به‌عنوان قائم مقام رئیس شورا برگزار شد یکی از عواملی بود که منجر به بر زمین ماندن اقدامات بنیادی مانند تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های ملی مرتبط با مدیریت جامع بحران و انجام اقدامات قانونی جهت تصویب آنها و نیز تصویب ضوابط، دستورالعمل‌ها و وظایف دستگاه‌ها شد. بنابراین، کارگروه اعضای شورای عالی را به نمایندگانی از ذی‌مدخلان کاهش داد، شخصیت‌های حقوقی آن را هم‌سطح کرد و برای تقویت بُعد تخصصی تصمیم‌گیری، دو متخصص با حکم رئیس‌جمهور را به ترکیب شورا اضافه کرد. علاوه بر این، نقش شورا را به تصمیم‌گیری کلان فراقوه‌ای و موضوعات اقتضایی به تشخیص رئیس سازمان محدود نمود. همچنین برای تقویت جلساتی که بدون حضور رئیس‌جمهور برگزار می‌شود، جانشین وی را معاون اول رئیس‌جمهور تعیین کرد که نسبت به سایر اعضای کابینه در موقعیت برتری قرار دارد.

کارگروه وظایف اصلی مدیریت سوانح را برعهده سازمان مدیریت بحران گذاشت. این وظایف عبارتند از:

- الف) تهیه و تدوین راهبرد ملی و برنامه‌های ملی مدیریت سوانح،
- ب) ارتقای همکاری و هماهنگی‌های بین‌سازمانی به‌منظور ایجاد هم‌افزایی و تحقق اهداف کلان،
- ج) ارتقای شناسایی مخاطرات و درک خطر سوانح در سطح کشور،
- د) کمک به ایجاد و ارتقای ظرفیت‌ها و مراکز پایش مخاطرات و هشدار سریع در دستگاه‌های ذی‌ربط،
- ه) فرماندهی سوانح ملی و ایجاد آمادگی مطلوب سازمانی و عملیاتی برای پاسخگویی به سوانح،

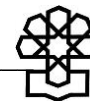
و) ارتقای توانایی کشور برای بازیابی پس از وقوع سوانح،
 ز) کمک به رشد و توسعه دانش و فناوری در راستای ارتقای مدیریت سوانح در کشور،
 ح) ایجاد چارچوب‌های لازم برای همکاری مؤثر در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی،
 ط) توسعه مشارکت‌های مردمی جهت تقویت مدیریت سوانح جامعه‌محور و ترویج فرهنگ ایمنی در جامعه،
 ی) بررسی و تأیید نیازهای مالی، تجهیزات و اقلام امدادی مربوط به مدیریت سوانح کشور و اعلام به سازمان‌های مسئول جهت تأمین منابع مورد نیاز،
 ک) برنامه‌ریزی، هدایت و حمایت جهت ایجاد و ارتقای روش‌های جبران خسارت،
 ل) نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط در مدیریت سوانح،
 م) تهیه پیش‌نویس لوایح، آیین‌نامه‌ها و تصویب‌نامه‌های مورد نیاز.

متناسب با چنین وظایف سنگینی، کارگروه جایگاه سازمان مدیریت بحران را به معاونت رئیس‌جمهوری ارتقا داد و آن را سازمان مدیریت سوانح نامید. تجربه قانون آزمایشی نشان می‌داد معاونت وزارت کشور انتخاب مناسبی برای مدیریت سوانح نیست. گذشته از اینکه یک معاونت وزارتخانه، ظرفیت و اقتدار لازم برای مدیریت یکپارچه کلیه دستگاه‌های ذیربط در مدیریت سوانح را ندارد، برجسته بودن وجهه سیاسی وزارت کشور و اولویت‌های آن، مدیریت سوانح را به موضوعی حاشیه‌ای تبدیل می‌کند. علاوه بر این، عدم حضور در کابینه، مدیریت سوانح را از داشتن نماینده‌ای که امور آن را پیگیری کند محروم می‌کند. بنابراین، گرچه ارتقای سازمان به معاونت ریاست‌جمهوری، برای رفع ایراد شورای نگهبان نیاز به موافقت دولت دارد، اما تجربه شدن مشکلات فوق در دوره آزمایشی موجب شد کارگروه بر این موضع اصرار داشته باشد.

از ستادهای استانی و شهرستانی در لایحه دولت نیز نام برده شده است، با این تفاوت که جایگاه، ترکیب و وظایف آنها مبهم است. کارگروه ضمن برطرف کردن این نقیصه که به ابهام و رفتارهای سلیقه‌ای در اجرا می‌انجامد، وظایف ستاد را به گونه‌ای تعریف کرد که زمینه قانونی برای حداکثر هم‌افزایی و همکاری در شرایط عادی میان دستگاه‌ها فراهم و تفوق سازمان مدیریت سوانح در هنگام بروز سانحه تأمین شود.

۵. تعیین نقش‌ها و مسئولیت‌ها

یکی از مهمترین اشکالاتی که بیش از سه دهه است در قوانین و مقررات مربوط به مدیریت سوانح در کشور دیده می‌شود، ابهام در تعیین نقش‌ها و مسئولیت‌هاست. پر بودن آنها در سال‌های متمادی با تقسیم کاری که بعداً انجام می‌شود، معیارهایی که بعداً تدوین می‌شوند، اعضایی که بعداً مشخص می‌شوند، شرح وظایفی که بعداً تصویب می‌شود و امثال آن فقدان سازوکارهای دقیق انجام کار را نشان می‌دهد. گرچه رفع کامل چنین کاستی بزرگی اصولاً بایستی توسط دولت با مشارکت کلیه دستگاه‌های

درگیر در مدیریت سوانح صورت گیرد، اما کارگروه کوشید تا حد امکان چارچوب کلی نقش‌ها و مسئولیت‌های ذی‌مدخلان را مشخص نماید. جمع‌آوری و مرور قوانین، مکاتبه با دستگاه‌ها در خصوص وظایفشان در مدیریت سوانح و تجارب ذی‌مدخلان از منابع کارگروه برای انجام این مهم بوده است. شفاف کردن فرآیند اعلام و خاتمه شرایط اضطراری و فرماندهی آن، تعیین وظایف عمومی دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط و شفاف کردن مسئولیت‌های اساسی هر کدام از دستگاه‌ها در ارتباط با مدیریت سوانح، از جمله احکامی است که کارگروه به لایحه دولت افزوده است. در این میان، مشخص شدن وظایف دستگاه‌ها به معنای گذر از «مسئولیت کارگروهی» به «مسئولیت دستگاهی» است. همان‌گونه که ذکر شد مدیریت سوانح نیاز به مسئولیت‌پذیری دارد و مدیریت شورایی در آن به دلیل به تأخیر افتادن اقدامات، پایان‌ناپذیری مناقشات دستگاهی و ابهام در پاسخگویی نمی‌تواند موفق باشد؛ همان‌طور که بیش از سه دهه است نتوانسته مؤثر باشد. از این‌رو، کارگروه با تعیین وظایف اصلی دستگاه‌ها، آنها را مخاطب نهادهای نظارتی قرار داد. البته این امر امکان تشکیل کارگروه‌ها را از دولت نمی‌گیرد؛ بلکه چارچوبی کلی برای تعیین وظایف مدیریت سوانح و تعیین تکلیف آن در قانون ترسیم می‌کند.

۶. اعتبارات

یکی از مشکلاتی که اجرای قانون آزمایشی با آن مواجه بوده است، سلب مدیریت منابع مالی از سازمان مدیریت بحران به موجب بند «ج» ماده (۲۱۶) «قانون برنامه پنجم توسعه» بود. علاوه بر آن، اعتبارات مدیریت سوانح در کشور با چالش تنخواه بودن براساس قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و اصلاحات آن مواجه است. گرچه در همین قانون به پیش‌بینی ردیف‌های بودجه برای دستگاه‌ها اشاره شده، اما در عمل، به پیشگیری و کاهش ریسک بی‌توجهی شده و پس از وقوع سانحه، مبالغی جهت پرداخت خسارت تخصیص می‌یابد.

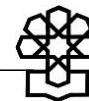
با توجه به سانحه‌خیز بودن ایران، قاعدتاً باید در بودجه سالیانه کشور از طریق تعریف طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، طرح‌ها و پروژه‌هایی در جهت پاسخ به سوانح پیشنهاد کرد. در احکامی چون بند «م» «قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» به مواردی اشاره شده است که اصولاً جزء برنامه‌های سالیانه دولت و در قالب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قابل تعریف است. مواردی مانند پیش‌آگاهی، پیشگیری و حتی بازسازی و نوسازی در زمره اموری قرار می‌گیرند که با توجه به شرایط کشور باید برای آنها از طریق تعریف و اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از قبل برنامه‌ریزی کرد. گزارش‌های نظارتی دیوان محاسبات کشور حاکی از تخلف و سوءاستفاده دستگاه‌ها از اعتبارات «حوادث غیرمترقبه» در سال‌های اخیر است؛ زیرا با تعریف اموری موسع و تفسیرپذیر مانند پیش‌آگاهی یا پیشگیری، هر اقدامی و هر هزینه‌ای را می‌توان در زمره این امور به‌شمار آورد.

تخصیص‌های کلی و سرجمع از بودجه مانند آنچه در بند «م» «قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» آمده با اصول بودجه‌ریزی سازگار نیست. اصولاً باید برای امور پیش‌بینی شده ردیف‌هایی در قانون بودجه و برای امور پیش‌بینی نشده براساس سابقه موضوع و روند سال‌های گذشته اعتبار مشخصی در نظر گرفت. در شرایطی که بودجه سالیانه کشور هر ساله با عدم تحقق منابع و در نتیجه عدم تخصیص اعتبار به دستگاه‌ها و ردیف‌ها روبرو است، کسر درصدی از اعتبارات آنها تحت عناوین مختلف در طول سال بجز به هم ریختن برنامه‌های اجرایی دستگاه‌ها، تأخیر پروژه‌های عمرانی، عدم شفافیت و بروز فساد نتیجه دیگری در پی ندارد. علاوه بر این، سهم دادن به دستگاه‌ها مطابق آنچه در بند «م» ماده (۲۸) «قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» آمده با منطق بودجه‌ریزی سازگار نیست و باعث عدم شفافیت، سوءاستفاده از اعتبارات و تشویق سایر دستگاه‌ها به سهم‌خواهی از این اعتبارات می‌شود.

ملاحظات و تجربیات فوق، مبنای اصلاح اعتبارات لایحه قرار گرفت. به این صورت که احکام مغایر اصول بودجه‌ریزی حذف شد، مدیریت منابع مالی با رعایت نقش سازمان برنامه و بودجه به سازمان مدیریت سوانح داده شد و اعتبارات هر کدام از بخش‌های پیشگیری و کاهش ریسک، آمادگی، پاسخ و بازیابی به تفکیک مشخص شد تا با ایجاد شفافیت از انحراف منابع مدیریت سوانح جلوگیری شود.

۷. ضمانت اجرا

یکی از کاستی‌های لایحه دولت، عدم پیش‌بینی ابزارهای ضمانت اجرای احکام است. کارگروه از سه طریق به تقویت ضمانت اجرای احکام پرداخت. نخست، از طریق ابزار بودجه، پیشنهاد و تخصیص بودجه را منوط به تأیید سازمان مدیریت سوانح کرد تا نظارت این سازمان بر عملکرد دستگاه‌ها پشتوانه عملیاتی داشته باشد. از سوی دیگر، سازمان را موظف کرد که به هنگام تقدیم لایحه بودجه به مجلس شورای اسلامی، گزارش سالیانه اثربخشی قانون و عملکرد دستگاه‌ها را به آن ارائه کند. دومین ابزار، تشدید مجازات‌های اداری و پیش‌بینی مسئولیت مدنی و کیفری در برابر تخلف از اجرای احکام قانون و دستورات رئیس سازمان و رؤسای ستادهای ملی، استانی و شهرستانی است. سومین ابزار، تقویت پایش و ارزیابی نسبت به لایحه و انتشار عمومی گزارش آن است. مجموعه این ابزارها امکان اجرای بهتر احکام را فراهم می‌کند و پیشرفتی ملموس نسبت به قوانین گذشته به‌شمار می‌آید.

احکام

لایحه دولت از نظر محتوایی، انسجام و نحوه نگارش احکام این ظرفیت را نداشت که بتوان اصلاحات فوق را به آن افزود. از این رو، کارگروه براساس اصلاحات یاد شده، ناگزیر به بازنویسی لایحه در ۲۳ ماده در چارچوب ۶ فصل کلیات، ارکان، وظایف دستگاه‌های دولتی، غیردولتی، تعاونی‌ها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، اعتبارات، جبران خدمات و تخلفات، پایش و ارزیابی پرداخت. این احکام که به کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس ارائه شد، در پیوست ۱ درج شده است.

احکام مذکور در مقایسه با لایحه دولت، به سه دسته تقسیم می‌شود. دسته اول، احکامی است که به اصلاح احکام لایحه دولت می‌پردازد. دسته دوم، احکامی است که به تکمیل احکام لایحه دولت می‌پردازد. دسته سوم، احکامی هستند که در لایحه دولت مغفول مانده‌اند. جدول پیوست ۲ احکام مرتبط با لایحه دولت را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود بخش قابل توجهی از اصلاحات کارگروه، به لایحه دولت اضافه شده‌اند و به همین خاطر در جدول در برابر احکام لایحه ذکر نشده‌اند. در واقع، کارگروه به حلقه‌های مفقوده‌ای توجه کرده که در بیش از سه دهه تنظیم‌گری در این حوزه از آن غفلت شده است.

جمع‌بندی

مرکز پژوهش‌ها به‌عنوان عضوی از کارگروه در مباحث آن مشارکت فعال داشته و در پیشنهاد احکام مربوط به اعتبارات و تخلفات نقشی محوری ایفا کرده است. اصلاحات صورت گرفته از آن رو که مبتنی بر چاره‌اندیشی برای مشکلات پیش آمده در دوره اجرای قانون آزمایشی است در خور توجه است. علاوه بر آن، پس از گذشت بیش از سه دهه، از مباحث ساختاری فراتر رفته و به ابزارها و نقش‌ها و مسئولیت‌ها نیز پرداخته است. برای نخستین بار، برنامه‌های کاهش ریسک، آمادگی و پاسخ که محور مدیریت سوانح در کشورهای موفق است در این اصلاحات مطرح شده‌اند. چارچوبی کلی برای تعیین وظایف اساسی دستگاه‌ها ترسیم شده و ابزارهایی برای ضمانت اجرای احکام ارائه شده است.

چارچوب مفهومی اصلاحات صورت گرفته مطابق با آخرین دستاوردهای حوزه مدیریت سوانح است که بر مدیریت ریسک سوانح تأکید دارد. موظف کردن دستگاه‌ها به تهیه پیوست کاهش خطر برای طرح‌های توسعه‌ای که در این لایحه به آن تصریح شده است، معرف دیدگاهی است که مدیریت سوانح را به مدیریت توسعه پیوند می‌زند. چنین دیدگاهی بر پیشگیری از ریسک‌های جدید سوانح و کاهش ریسک‌های موجود تکیه دارد و بر زدودن تمام ابعاد فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی آسیب‌پذیری تأکید دارد. بنابراین، گرچه به نظر می‌رسد تعیین چارچوب کلی وظایف دستگاه‌ها به کار بیشتر و درگیر شدن جمع وسیع‌تری نسبت به کارگروه نیاز دارد، اما از آن جهت که در شرایط فعلی نیز گامی رو به جلو محسوب می‌شود، اصلاحات کارگروه را نسبت به لایحه دولت در موضعی کاملاً برتر قرار می‌دهد.

پیوست‌ها**پیوست ۱****لایحه مدیریت سوانح کشور****فصل اول - کلیات****ماده (۱)**

در راستای ارتقای توانمندی جامعه در امور پیشگیری، کاهش خطر و آسیب‌پذیری، پاسخگویی مؤثر در برابر مخاطرات و سوانح، تأمین ایمنی، تقویت تاب‌آوری و کمک به توسعه پایدار قانون مدیریت سوانح کشور وضع می‌شود.

ماده (۲)

قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، نیروهای نظامی و انتظامی، کلیه نهادها و واحدهای زیر نظر مقام معظم رهبری با اذن معظم‌له و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از این که قانون خاص خود را داشته یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند و مؤسسات و شرکت‌های وابسته یا تابعه آنها موظفند مقررات این قانون را رعایت کنند.

ماده (۳)

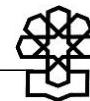
واژگان به کار رفته در این قانون به شرح ذیل تعریف می‌شود:

الف) مخاطره: پدیده طبیعی یا کنش انسانی که در صورت وقوع در محیط یا جامعه آسیب‌پذیر می‌تواند تبدیل به یک سانحه خسارت‌بار گردد.

ب) سانحه: ازهم‌گسیختگی جدی عملکرد یک جامعه که ناشی از وقوع مخاطره است و منجر به خسارات و اثرات منفی گسترده انسانی، اقتصادی یا زیست‌محیطی می‌شود، به طوری که مواجهه با آن فراتر از توانایی جامعه تحت تأثیر است.

ج) آسیب‌پذیری: ضعف و کمبودهای فیزیکی و غیرفیزیکی در جامعه است که باعث می‌شود وقوع مخاطرات منجر به سانحه شود. آسیب‌پذیری می‌تواند شامل انواع گوناگون فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی باشد.

د) خطر: مقدار یا اندازه خسارات انسانی و مادی احتمالی، در صورت وقوع یک مخاطره در جامعه

آسیب‌پذیر است.

ه) مدیریت سوانح: نظام حاکم بر راهبردها، رویکردها، برنامه‌ها و اقداماتی است که با هدف پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخگویی کارآمد و بازیابی پس از وقوع سوانح به صورت چرخه‌ای صورت می‌گیرد. این امر شامل فرآیند پیوسته‌ای است که اقدامات مرتبط با بخش‌های گوناگون آن به صورت هدفمند و هماهنگ با توسعه کلی کشور انجام می‌شود.

و) پیشگیری و کاهش خطر: به مجموعه تدابیر و اقداماتی گفته می‌شود که شامل شناسایی، شناخت و تحلیل مخاطرات، آسیب‌پذیری‌ها، تلفیق مفاهیم کاهش خطر در برنامه و بودجه بخش‌های توسعه‌ای، تعیین راهبردها و اولویت‌های بخش‌های گوناگون، تدوین و اجرای برنامه‌های کاهش خطر سوانح در کشور می‌باشد.

ز) آمادگی: مجموعه تدابیر و اقداماتی است که ظرفیت جامعه و سازمان‌های مسئول را جهت پاسخگویی مؤثر به سوانح افزایش می‌دهد. به طوری که خسارات انسانی و مادی ناشی از آن را به حداقل برساند.

ح) پاسخگویی: مجموعه فعالیت‌ها و اقداماتی است که با وقوع سانحه آغاز شده و شامل هشدار سریع، تخلیه، جستجو، نجات و امداد، تأمین امنیت و سایر اقدامات فوق‌العاده، متناسب با ویژگی‌های هر سانحه می‌باشد.

ط) بازیابی: به مجموعه تدابیر و اقداماتی گفته می‌شود که شامل بازتوانی و بازسازی بوده و برای ترمیم و بهبود خدمات و ساختارها، معیشت و شرایط زندگی جوامع متأثر از سانحه انجام می‌شود؛ به طوری که توانایی و ظرفیت آنها را برای کاهش خطر سوانح آینده افزایش دهد.

ی) تاب‌آوری: به توانایی یک سیستم یا جامعه در معرض مخاطرات، برای ایستادگی، تحمل و سازگاری در برابر سوانح و بازیابی مؤثر و به موقع جامعه آسیب‌دیده گفته می‌شود.

ک) شرایط اضطراری: وضعیتی است که در پی وقوع مخاطرات و قریب‌الوقوع بودن سانحه یا بعد از وقوع آن ایجاد می‌شود و نیاز به اقدامات فوق‌العاده برای پاسخگویی دارد.

ل) راهبرد ملی مدیریت سوانح: سندی است که براساس این قانون، جهت‌گیری‌ها، اصول، معیارها و روش‌های پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی، پاسخگویی و بازیابی توسط دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون و نحوه مشارکت مردم را مشخص می‌کند.

م) برنامه ملی کاهش خطر سوانح: سندی است که در چارچوب راهبرد ملی مدیریت سوانح توسط سازمان با مشارکت کلیه نهادها و سازمان‌های مسئول تهیه می‌شود و اهداف ویژه کاهش خطر سوانح را به همراه اقدامات مربوطه بیان می‌کند.

ن) پیوست کاهش خطر: سندی است که چگونگی کاهش خطر در برنامه‌ریزی و اجرای هر یک از پروژه‌های ملی یا هم‌تراز آن را از طریق مطالعات میدانی و مبتنی بر شواهد تبیین می‌نماید.

س) برنامه کاهش خطر سوانح استان: سندی است که براساس برنامه ملی کاهش خطر سوانح توسط اداره کل مدیریت سوانح استان با مشارکت کلیه نهادها و سازمان‌های مسئول تهیه می‌شود و شناخت مخاطرات، آسیب‌پذیری‌ها، ظرفیت‌ها و راهکارهای کاهش خطر استان را در بر می‌گیرد.

ع) برنامه ملی آمادگی و پاسخگویی: سندی است که توسط سازمان و با مشارکت کلیه نهادها و سازمان‌های مسئول در چارچوب راهبرد ملی مدیریت سوانح تهیه می‌شود و وظایف و اقدامات نهادها و دستگاه‌های مسئول و نحوه هماهنگی بین سازمانی را جهت آمادگی مطلوب و پاسخگویی مؤثر و به‌موقع به سوانح تبیین می‌نماید.

ف) برنامه آمادگی و پاسخگویی استان: سندی است که توسط اداره کل مدیریت سوانح استان با مشارکت کلیه نهادها و سازمان‌های مسئول براساس برنامه ملی آمادگی و پاسخگویی تهیه می‌شود و وظایف و اقدامات نهادها و دستگاه‌های مسئول و نحوه هماهنگی بین سازمانی را جهت آمادگی مطلوب و پاسخگویی مؤثر و به‌موقع به سوانح تبیین می‌نماید.

ص) برنامه ملی بازیابی: سندی است که ضوابط، چارچوب‌ها، الگوها و روش‌های مؤثر بازتوانی و تهیه طرح‌های بازسازی قبل و بعد از سوانح را در بر می‌گیرد و توسط سازمان و با مشارکت کلیه نهادها و سازمان‌های مسئول در چارچوب راهبرد ملی مدیریت سوانح تهیه می‌شود.

ق) شورای عالی: شورای عالی مدیریت سوانح کشور.

ر) سازمان: سازمان مدیریت سوانح کشور.

ش) ستاد: ستاد دائمی پیشگیری، هماهنگی و فرماندهی شرایط اضطراری.

فصل دوم - ارکان

ماده (۴)

به‌منظور سیاستگذاری کلان در زمینه مدیریت سوانح در کشور، شورای عالی مدیریت سوانح کشور به ریاست رئیس‌جمهور و با عضویت افراد زیر تشکیل می‌شود:

- رئیس سازمان

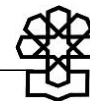
- وزیر کشور

- رئیس جمعیت هلال‌احمر

- رئیس ستاد کل نیروهای مسلح

- دو نفر از وزرا یا معاونان رئیس‌جمهور به پیشنهاد رئیس سازمان و تصویب هیئت وزیران

- دو نفر از متخصصان مدیریت سوانح به پیشنهاد رئیس سازمان و با حکم رئیس‌جمهور

تبصره «۱»- جلسات شورای عالی در غیاب رئیس‌جمهور به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود.

تبصره «۲»- جلسات شورای عالی به صورت عادی هر ۶ ماه یکبار تشکیل می‌شود. جلسات فوق‌العاده آن برحسب ضرورت به درخواست رئیس سازمان تشکیل می‌شود.

تبصره «۳»- دبیرخانه شورای عالی در سازمان مستقر و دبیر آن رئیس سازمان می‌باشد.

تبصره «۴»- دبیرخانه شورای عالی مسئول ابلاغ و پیگیری اجرای مصوبات آن است. نحوه تشکیل، اداره و اتخاذ تصمیمات شورای عالی برابر آیین‌نامه‌ای است که ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به تصویب شورای عالی می‌رسد.

ماده (۵)

وظایف شورای عالی عبارت است از:

الف) تصویب راهبرد ملی مدیریت سوانح،

ب) تصویب برنامه ملی کاهش خطر سوانح، برنامه ملی آمادگی و پاسخگویی، برنامه ملی بازیابی و سایر برنامه‌های ملی مورد نیاز این قانون،

ج) اتخاذ تصمیمات لازم در موضوعاتی که به تشخیص رئیس سازمان، نیاز به طرح در شورای عالی دارد.

ماده (۶)

به منظور یکپارچگی مدیریت سوانح در کشور و ارتقای اثربخشی آن، سازمان مدیریت بحران کشور منحل و سازمان مدیریت سوانح کشور به صورت مؤسسه دولتی و به ریاست معاون رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود. اموال، دارایی‌ها، امکانات، تسهیلات، دیون، تعهدات و کارکنان سازمان مدیریت بحران کشور در سطح ملی و استانی به سازمان مدیریت سوانح کشور منتقل می‌شود.

تبصره «۱»- رئیس سازمان از میان کسانی که حداقل هفت سال سابقه کاری در زمینه مدیریت سوانح دارند برای یک دوره پنج‌ساله توسط رئیس‌جمهور منصوب می‌شود.

تبصره «۲»- نمودار سازمانی و تشکیلات تفصیلی سازمان و واحدهای استانی و شهرستانی آن به پیشنهاد سازمان به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌رسد. نیروی انسانی مورد نیاز از میان کارکنان دستگاه‌های اجرایی با اولویت کسانی که سابقه کاری مرتبط با مدیریت سوانح دارند تأمین می‌شود. سازمان موظف است نسبت به آموزش نیروی انسانی خود در جهت اهداف و وظایف سازمان اقدام نماید.

تبصره «۳» - رئیس سازمان به ترکیب اعضای شوراهای عالی شهرسازی و معماری ایران، حفاظت محیط زیست و بیمه اضافه می‌شود.

ماده (۷)

وظایف سازمان عبارت است از:

الف) تهیه و تدوین راهبرد ملی مدیریت سوانح، برنامه ملی کاهش خطر سوانح، برنامه ملی آمادگی و پاسخگویی، برنامه ملی بازیابی و سایر برنامه‌های ملی مورد نیاز جهت تصویب شورای عالی،
 ب) ارتقای همکاری و هماهنگی‌های بین سازمانی به منظور ایجاد هم‌افزایی و تحقق اهداف کلان شامل استقرار نظام جامع مدیریت اطلاعات، مستندسازی و علت‌یابی، تهیه ضوابط، استانداردها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز این قانون و سایر اقدامات لازم،
 ج) ارتقای شناسایی مخاطرات و درک خطر سوانح در سطح کشور شامل تهیه اطلس ملی مخاطرات طبیعی، برنامه‌های کاهش خطر سوانح استان‌ها و سایر اقدامات لازم،
 د) کمک به ایجاد و ارتقای ظرفیت‌ها و مراکز پایش مخاطرات و هشدار سریع در دستگاه‌های ذی‌ربط،

ه) فرماندهی سوانح ملی و ایجاد آمادگی مطلوب سازمانی و عملیاتی برای پاسخگویی به سوانح شامل برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی جهت استقرار سیستم‌های قابل اطمینان آمادگی و ایمنی در تأسیسات و مؤسسات دولتی، عمومی غیردولتی و خصوصی، ایجاد شبکه ارتباطی اختصاصی برای شرایط اضطراری، تهیه برنامه‌های آمادگی و پاسخگویی استان‌ها، تدوین ضوابط و دستورالعمل‌های لازم جهت استاندارد کردن خدمات سازمان‌های امدادی در سطح کشور، جذب، هدایت و توزیع امکانات و کمک‌های دولتی داخلی و خارجی و سایر اقدامات لازم،

و) ارتقای توانایی کشور برای بازیابی پس از وقوع سوانح شامل پیگیری ایجاد زیرساخت‌های لازم، تدوین ضوابط، فرآیندها و استانداردهای مورد نیاز بازتوانی و بازسازی و سایر اقدامات لازم،
 ز) کمک به رشد و توسعه دانش و فناوری در راستای ارتقای مدیریت سوانح در کشور شامل ترویج به‌کارگیری فناوری‌های نوین پیشگیرانه در ساخت‌وسازها، آینده‌پژوهی و ایجاد نظام دیده‌بانی علمی از طریق همکاری‌های دوجانبه یا چندجانبه با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و سایر اقدامات لازم،

ح) ایجاد چارچوب‌های لازم برای همکاری مؤثر در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی شامل تهیه ضوابط و دستورالعمل‌های جذب و توزیع کمک‌های دولتی خارجی و سایر اقدامات لازم،

ط) توسعه مشارکت‌های مردمی جهت تقویت مدیریت سوانح جامعه‌محور و ترویج فرهنگ ایمنی در جامعه شامل برنامه‌ریزی و هماهنگی برای آموزش، سازماندهی و استفاده از ظرفیت تشکلهای

مردمی، نهادهای غیردولتی، نیروهای بسیجی و بخش خصوصی در مدیریت سوانح، تدوین سازوکارهای حمایتی و تشویقی جهت آموزش و ارتقای آمادگی مردم در برابر سوانح و سایر اقدامات لازم، (ی) بررسی و تأیید نیازهای مالی، تجهیزات و اقلام امدادی مربوط به مدیریت سوانح کشور و اعلام به سازمان برنامه و بودجه کشور و سایر سازمان‌های مسئول جهت تأمین منابع مورد نیاز، (ک) برنامه‌ریزی، هدایت و حمایت جهت ایجاد و ارتقای روش‌های جبران خسارت نظیر انواع بیمه‌ها، حمایت‌های مالی و سازوکارهای تشویقی، تسهیلات ویژه و صندوق‌های حمایتی، (ل) نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون در مدیریت سوانح شامل نظارت بر نحوه ارائه خدمات به آسیب‌دیدگان و سایر وظایف مربوط به اجرای این قانون، (م) تهیه پیش‌نویس لوایح و تصویب‌نامه‌های مورد نیاز.

ماده (۸)

به‌منظور انسجام، هماهنگی و هم‌افزایی فعالیت‌های دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون در مدیریت سوانح، ستادهای دائمی پیشگیری، هماهنگی و فرماندهی شرایط اضطراری در سطوح ملی، استانی و شهرستانی در سازمان ایجاد می‌شود.

تبصره «۱» - ستاد در سطح ملی به ریاست رئیس سازمان و با عضویت نمایندگان تام‌الاختیار در سطح معاونت وزارتخانه‌های کشور، نیرو، راه و شهرسازی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، نفت، جهاد کشاورزی، علوم، تحقیقات و فناوری، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، امور اقتصادی و دارایی، دادگستری، صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه، جمعیت هلال احمر، ستاد کل نیروهای مسلح، بنیاد مسکن و سازمان صدا و سیما تشکیل می‌شود.

تبصره «۲» - ستاد در استان‌ها به ریاست استاندار و در شهرستان‌ها به ریاست فرماندار با عضویت نمایندگان تام‌الاختیار هم‌تراز در دستگاه‌های متناظر ستاد ملی تشکیل می‌شود. مدیران کل سازمان در استان‌ها و معاونان آنها در شهرستان‌ها به‌عنوان دبیر ستاد فعالیت می‌کنند.

تبصره «۳» - شهرداران و بخشداران عضو ستاد شهرستان می‌باشند.

تبصره «۴» - با توجه به ویژگی‌های متمایز پایتخت، استاندار و فرماندار به ترکیب ستاد تهران اضافه شده و ریاست آن با رئیس سازمان می‌باشد.

تبصره «۵» - آیین‌نامه سطح‌بندی مدیریت سوانح تهران و کلانشهرها به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) و ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره «۶» - ستاد به‌طور عادی حداقل هر سه ماه یک‌بار و در شرایط اضطراری و وقوع سانحه به تشخیص و دعوت رئیس ستاد در هر زمان جلسه تشکیل می‌دهد.

تبصره «۷»- جلسات ستاد در شرایط عادی با یک دوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات ستاد با اکثریت آرای اتخاذ می‌شود. در شرایط اضطراری، ترکیب ستاد محدود به وزارتخانه‌های کشور، نیرو، راه و شهرسازی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، نفت، جمعیت هلال احمر، سازمان صدا و سیما، ستاد کل نیروهای مسلح و دستگاه‌های مرتبط به سانحه به تشخیص و دعوت رئیس ستاد است. نمایندگان دستگاه‌های یاد شده مجاز به غیبت در جلسات ستاد در شرایط اضطراری نیستند. تصمیمات ستاد در شرایط اضطراری توسط رئیس ستاد اتخاذ می‌شود.

ماده (۹)

اعلام شروع و خاتمه شرایط اضطراری و فرماندهی ستاد در سطوح ملی، استان و شهرستان براساس دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان به ترتیب ذیل انجام می‌شود:

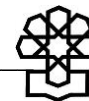
الف) سطح شهرستان: به دنبال وقوع مخاطره یا سانحه در قلمرو یک شهرستان، فرماندار شهرستان ضمن اطلاع‌رسانی به استاندار، در صورت لزوم، اعلام شرایط اضطراری می‌کند و فرماندهی ستاد را برعهده می‌گیرد. فرماندار در صورت رفع شرایط اضطراری، خاتمه آن را اعلام می‌کند.

ب) سطح استان: در صورتی که فرماندار، میزان یا شدت سانحه را فراتر از ظرفیت پاسخگویی شهرستان محل وقوع سانحه تشخیص دهد، مراتب را به استاندار گزارش می‌دهد. استاندار در صورت تأیید گزارش وی، ضمن اطلاع‌رسانی به سازمان در مرکز، فرماندهی ستاد را برعهده می‌گیرد. در حالت اخیر، استاندار در صورت رفع شرایط اضطراری، خاتمه آن را اعلام می‌کند. در صورتی که استاندار گزارش فرماندار را تأیید نکند، فرماندار مسئولیت فرماندهی شرایط اضطراری و خاتمه آن را برعهده خواهد داشت.

ج) سطح ملی: در صورتی که استاندار، شدت یا میزان سانحه را فراتر از ظرفیت پاسخگویی استان محل وقوع سانحه تشخیص دهد، مراتب را به رئیس سازمان گزارش می‌دهد. در این حالت، رئیس سازمان فرماندهی ستاد را برعهده می‌گیرد و پس از رفع شرایط اضطراری، خاتمه آن را اعلام می‌کند.

تبصره «۱»- در خصوص آن دسته از سوانح ملی که پاسخگویی به آنها نیاز به بسیج کلیه منابع و ظرفیت‌های سراسر کشور و احتمالاً درخواست کمک‌های بین‌المللی داشته باشد، رئیس سازمان شرایط را به رئیس‌جمهور گزارش می‌دهد و رئیس‌جمهور در صورت تأیید گزارش وی، مستقیماً ریاست ستاد را به عهده می‌گیرد. در این حالت، اعلام خاتمه شرایط اضطراری با رئیس‌جمهور است.

تبصره «۲»- با توجه به ویژگی‌های متمایز پایتخت، اعلام شروع و خاتمه شرایط اضطراری و فرماندهی ستاد در شهر تهران برعهده رئیس سازمان می‌باشد.

ماده (۱۰)

وظایف ستاد عبارت است از:

الف) در سطح ملی

۱. بررسی و تأیید راهبرد ملی مدیریت سوانح، برنامه ملی کاهش خطر سوانح، برنامه ملی آمادگی و پاسخگویی، برنامه ملی بازیابی و سایر برنامه‌های ملی مورد نیاز.
۲. بررسی و تصویب ضوابط، فرآیندها، دستورالعمل‌ها و استانداردهای مورد نیاز در مدیریت سوانح.
۳. بررسی و تأیید پیش‌نویس لوایح، تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی.
۴. ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مسئول و تسریع خدمات‌رسانی در شرایط اضطراری.
۵. سایر مواردی که به تشخیص رئیس ستاد نیاز به هماهنگی و مشارکت دستگاه‌ها و نهادهای عضو ستاد دارد.

ب) در سطح استان و شهرستان

۱. بررسی و تصویب برنامه کاهش خطر سوانح استان، برنامه آمادگی و پاسخگویی استان و سایر برنامه‌های استانی مورد نیاز.
۲. ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مسئول و تسریع خدمات‌رسانی در شرایط اضطراری.
۳. سایر مواردی که به تشخیص رئیس ستاد نیاز به هماهنگی و مشارکت دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون دارد.

فصل سوم - وظایف دستگاه‌های دولتی، غیردولتی، تعاونی‌ها و مؤسسات و نهادهای عمومی

غیردولتی

ماده (۱۱)

کلیه دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون موظفند اقدامات ذیل را اجرا نمایند:

- الف) ساختار واحد سازمانی مناسب برای مدیریت سوانح را به‌گونه‌ای تعیین و به سازمان ارسال نمایند که نیروی انسانی لازم از میان پست‌های سازمانی موجود تأمین شود.
- ب) براساس استانداردهای سازمان، نسبت به آموزش کارکنان خود در خصوص مدیریت سوانح اقدام نمایند.
- ج) با توجه به فرابخشی بودن مدیریت سوانح، در تهیه و تدوین راهبرد ملی مدیریت سوانح، برنامه‌های ملی و استانی کاهش خطر سوانح، برنامه‌های ملی و استانی آمادگی و پاسخگویی، برنامه ملی بازیابی و سایر برنامه‌های ملی و استانی مورد نیاز، ضوابط، فرآیندها و استانداردهای مدیریت سوانح، شاخص‌های پایش و ارزیابی، پیش‌نویس لوایح، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی، همکاری لازم را با سازمان داشته باشند.
- د) سازوکارهای کاهش خطر در حوزه وظایف خود را در چارچوب برنامه ملی کاهش خطر سوانح

تهیه نمایند و به تأیید سازمان برسانند.

ه) سازوکارهای آمادگی و پاسخگویی دستگاه خود را در چارچوب برنامه ملی آمادگی و پاسخگویی تهیه نمایند و به تأیید سازمان برسانند.

و) اموال دولتی را بنا به پیشنهاد سازمان و تصویب هیئت وزیران حداکثر تا پایان سال اول اجرای این قانون، در برابر سوانح بیمه نمایند.

ز) نسبت به تهیه پیوست کاهش خطر برای طرح‌های توسعه‌ای خود به تشخیص سازمان اقدام نمایند.

ح) هنگام پاسخگویی به سوانح در سطح ملی، همکاری لازم را با سازمان داشته باشند.

ط) گزارش عملکرد خود را در چارچوب شاخص‌های پایش و ارزیابی ابلاغی سازمان تهیه و مطابق با زمان‌بندی سازمان، به آن ارائه نمایند.

ماده (۱۲)

وظایف دستگاه‌ها و نهادهای همکار با سازمان در اجرای ماده هفت این قانون عبارت است از:

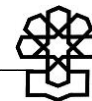
الف) وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری موظفند با همکاری جمعیت هلال احمر و براساس استانداردهای سازمان، نسبت به طراحی و ارائه واحد درسی «آمادگی در برابر سوانح» در برنامه آموزشی مدارس، دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی اقدام نمایند. گذراندن این درس برای تمامی دانش‌آموزان و دانشجویان الزامی است.

ب) جمعیت هلال احمر موظف است:

۱. با همکاری شوراهای اسلامی شهر و روستا، شهرداری‌ها، دهیاری‌ها، سازمان صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان‌های مسئول در امور فرهنگی و تبلیغی و ستاد کل نیروهای مسلح و براساس استانداردهای سازمان، نسبت به آموزش آحاد جامعه، سازمان‌های مردم‌نهاد و... در برابر سوانح اقدام نماید.

۲. با همکاری وزارت کشور، شوراهای اسلامی شهر و روستا، شهرداری‌ها، دهیاری‌ها، وزارت بهداشت و درمان و نیروهای مسلح و براساس استانداردهای سازمان، امور اجرایی مربوط به نجات و امداد شامل نجات آسیب‌دیدگان و انتقال به مراکز درمانی، اسکان اضطراری و تأمین مایحتاج آسیب‌دیدگان را تا رفع نیاز به انجام رساند و نسبت به ذخیره اقلام امدادی مربوط به خدمات مذکور اقدام نماید.

۳. با همکاری کمیته امداد امام خمینی، سازمان بسیج مستضعفین و سایر دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط اقدامات لازم در زمینه جذب، هدایت و توزیع کمک‌های غیردولتی داخلی و خارجی را با رعایت اهداف اهداکننده انجام دهد. هرگونه دخل و تصرف، استفاده و تصاحب کمک‌های یاد شده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع است.

ج) وزارت نیرو موظف است:

۱. با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و سازمان هواشناسی مراکز پایش و هشدار سیل در کشور را ایجاد کند.

۲. با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها)، سازوکارهای لازم جهت کنترل آب‌های سطحی در سطح ملی و استانی را ایجاد نماید.

۳. نسبت به ذخیره‌سازی آب برای شرایط اضطراری اقدام نماید.

۴. با ایجاد زیرساخت‌های مناسب و ایمن، سازوکارهای لازم جهت تأمین آب و برق مراکز جمعیتی در شرایط اضطراری را با همکاری وزارت کشور برنامه‌ریزی و اعمال نماید.

د) وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مؤسسه ژئوفیزیک، پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله، پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی) موظف است:

۱. نسبت به توسعه تحقیقات، مطالعات و شبکه‌های اطلاعاتی تخصصی درباره پیشگیری و کاهش خطر سوانح اقدام کند.

۲. به‌منظور پیش‌بینی دقیق و هشدار به‌هنگام وقوع مخاطرات زمین‌ساخت، با همکاری وزارت راه و شهرسازی (مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی)، وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور)، وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور) و سایر دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط، نسبت به ایجاد مراکز پایش و هشدار زلزله، آتش‌فشان، سونامی و لغزش زمین در کشور اقدام نماید.

ه) وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری وزارت کشور سازوکارهای مناسب جهت اعمال مدیریت یکپارچه حمل‌ونقل و ترانزیت شریان‌های مواصلاتی در شرایط اضطراری را برنامه‌ریزی و عملیاتی نماید.

ز) وزارت جهاد کشاورزی موظف است:

۱. به‌منظور پیش‌بینی دقیق، هشدار به‌موقع و انجام اقدامات پیشگیرانه در زمینه خشکسالی و اپیدمی آفات و بیماری‌های گیاهی و جانوری نظیر ایجاد آمادگاه، پست‌های قرنطینه و...، مراکز پایش و هشدار خشکسالی و مراکز پایش و هشدار اپیدمی آفات و بیماری‌های گیاهی و حیوانی را با همکاری سازمان هواشناسی، وزارت نیرو و سایر دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط ایجاد نماید.

۲. با همکاری نیروهای مسلح، نسبت به اطفای حریق در جنگل‌ها و مراتع اقدام نماید.

ح) سازمان صدا و سیما موظف است:

۱. با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، نسبت به تأمین زیرساخت‌ها و اتخاذ سازوکارهای لازم جهت اطلاع‌رسانی و اعلام هشدارهای لازم به مردم در برابر مخاطرات و سوانح اقدام نماید.

۲. با همکاری جمعیت هلال‌احمر و براساس استانداردهای سازمان، نسبت به تهیه برنامه‌های

آموزشی برای ارتقای سطح آگاهی مردم در برابر سوانح اقدام نماید.

۳. با هماهنگی سازمان نسبت به اطلاع‌رسانی آگاهانه هنگام وقوع سوانح اقدام نماید.

ط) بیمه مرکزی موظف است با هماهنگی سازمان و همکاری دستگاه‌های مرتبط، سازوکارهای لازم جهت گسترش بیمه سوانح با اولویت آتش‌سوزی، سیل و زلزله را به پیشنهاد شورای عالی بیمه و تصویب هیئت وزیران با اولویت کمک به بخش خصوصی و اقشار ضعیف و آسیب‌پذیر برای مستحذات کشور اعم از مسکونی، تجاری، دولتی و عمومی غیردولتی فراهم نماید.

ی) وزارت نفت موظف است با همکاری وزارت کشور، زیرساخت‌های لازم جهت ذخیره مناسب انرژی (گاز، نفت سفید، بنزین و گازوئیل) برای شرایط اضطراری را ایجاد و نسبت به تأمین سوخت مورد نیاز مناطق آسیب‌دیده در شرایط اضطراری اقدام نماید.

ک) وزارت کشور موظف است با همکاری نیروهای مسلح نسبت به انتظام امور و تأمین امنیت جانی و مالی مردم و سازمان‌های مسئول در شرایط اضطراری اقدام کند.

ل) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است با همکاری وزارت کشور نسبت به ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت تأمین ارتباطات (ماهواره‌ای، کابلی، موبایل و بیسیم اعم از صوتی و تصویری) در شرایط اضطراری اقدام نماید؛ به‌گونه‌ای که قادر به حفظ ارتباطات از ابتدا تا انتهای شرایط مذکور باشد.

م) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است:

۱. نسبت به ذخیره‌سازی دارو، واکسن و تجهیزات پزشکی جهت درمان آسیب‌دیدگان از سوانح در شرایط اضطراری اقدام نماید.

۲. به‌منظور پیش‌بینی دقیق، هشدار به‌موقع و انجام اقدامات پیشگیرانه در زمینه اپیدمی بیماری‌های انسانی و مشترک انسان و دام، نسبت به ایجاد مراکز پایش و هشدار با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست اقدام نماید.

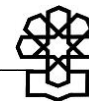
۳. با همکاری جمعیت هلال‌احمر، سازمان بهزیستی کشور و ستاد کل نیروهای مسلح، سازوکارهای لازم جهت تأمین بهداشت و سلامت جسمی و روانی آسیب‌دیدگان در شرایط اضطراری را برنامه‌ریزی و اعمال نماید.

۴. با همکاری سازمان بهزیستی کشور، جمعیت هلال‌احمر و کمیته امداد امام خمینی سازوکارهای لازم جهت بازتوانی جمعیت متأثر از سوانح را اعمال نماید.

ن) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌ها، دهیاری‌ها، وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) و ستاد کل نیروهای مسلح موظف است:

۱. در چارچوب برنامه ملی بازسازی، نسبت به آواربرداری مستحذات و اماکن آسیب‌دیده اقدام نماید.

۲. در بازسازی مناطق روستایی آسیب‌دیده از سوانح، به‌گونه‌ای عمل نماید که ضمن اطمینان از

ساخت واحدهای مسکونی مقاوم در مناطق ایمن، فرهنگ، آداب و رسوم، اقلیم و مصالح بومی منطقه رعایت شود.

(س) شهرداری‌ها و دهیاری‌ها موظفند:

۱. با همکاری نیروی انتظامی، وزارت راه و شهرسازی، سازوکارهای لازم جهت اعمال مدیریت ترافیک در شهرها و روستاهای آسیب‌دیده را اتخاذ و پیاده کنند.

۲. با همکاری پزشکی قانونی، نیروی انتظامی و متولیان دینی مذاهب رسمی کشور نسبت به انتقال، شناسایی و تدفین متوفیان سوانح با رعایت آداب محلی و مذهبی ایشان اقدام کنند.

۳. نسبت به توسعه ایمنی، اطفای حریق، جستجو و نجات آسیب‌دیدگان از حوادث شهری و روستایی در مراکز جمعیتی اقدام کنند.

(ع) ستاد کل نیروهای مسلح موظف است:

۱. با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازوکارهای لازم جهت اطفای حریق هوایی در سطح کشور را اتخاذ و اجرا نمایند.

۲. جهت پشتیبانی از سازمان‌های امدادی در شرایط اضطراری، یگان‌های ویژه‌ای در سطح کشور تشکیل داده و مطابق با استانداردهای سازمان نسبت به آموزش و تأمین تجهیزات مناسب برای آنها اقدام نمایند؛ به گونه‌ای که این یگان‌ها بتوانند در کوتاه‌ترین فاصله زمانی پس از وقوع سانحه، ضمن اطلاع‌رسانی به رئیس ستاد به محل سانحه اعزام شوند و اقدامات امدادی و حفاظتی را تا اعلام کتبی رفع نیاز توسط رئیس ستاد به انجام رسانند.

۴. نسبت به پذیرش، راهبری و کنترل عملیاتی تیم‌های امدادی که از نیروهای مسلح کشورهای دیگر به محل سانحه اعزام می‌شوند اقدام نماید.

(ف) سازمان هواشناسی کشور موظف است به منظور پیش‌بینی دقیق و هشدار به‌هنگام وقوع مخاطرات آب و هوایی، با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و سایر دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط، نسبت به ایجاد مرکز پیش و هشدار بهمن، طوفان، گردباد، صاعقه، تگرگ، موج گرما و سرما در کشور اقدام نماید.

(ص) سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است به منظور کاهش خطر سوانح، نسبت به آموزش و توسعه مهارت‌های نیروی انسانی در حوزه ساخت‌وساز اقدامات لازم را انجام دهد.

(ق) وزارتخانه‌های نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی مسئولیت رعایت ایمنی در نگهداری، حمل و مصرف مواد خطرناک در حوزه وظایف دستگاه متبوع خود را برعهده دارند.

(ر) وزارت راه و شهرسازی، سازمان نظام مهندسی ساختمان، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها موظفند در اجرای قوانین و مقررات مربوط به مقاوم بودن ساختمان‌ها، استانداردهای سازمان را اعمال نمایند.

تبصره- راهبرد ملی مدیریت سوانح و برنامه‌های ملی مبتنی بر آن براساس وظایف مذکور در بندهای فوق تهیه می‌شود و پس از تصویب آنها، دستگاه‌های موضوع این ماده موظفند وظایف خود را براساس اسناد یاد شده به انجام رسانند.

ماده (۱۳)

بخش خصوصی و تعاونی موظفند در شرایط اضطراری و پاسخگویی به سوانح، خدمات مورد نیاز را به رئیس ستاد ارائه دهند. در این موارد، هزینه خدمات ارائه شده بر مبنای عرف موجود، از سوی دستگاه سفارش‌دهنده پرداخت می‌شود.

تبصره- الزام به ارائه خدمات از سوی بخش خصوصی و تعاونی در صورتی است که خدمات مذکور از سوی دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی قابل تأمین نباشد، امکانات دستگاه‌های مذکور به تنهایی کافی نباشد یا تا دریافت خدمات از سوی آنها، احتمال خسارات جانی و مادی وجود داشته

فصل چهارم - اعتبارات

ماده (۱۴)

سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است، به منظور انجام اقدامات مربوط به پیشگیری و کاهش خطر و آمادگی در برابر سوانح، اعتبارات مورد نیاز دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون را ذیل برنامه‌های دستگاه‌های مذکور بنا به پیشنهاد سازمان در لایحه بودجه سالیانه منظور کند.

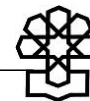
تبصره «۱»- اعتبارات مذکور براساس برنامه‌های زمان‌بندی شده کاهش خطر سوانح با نظارت و تأیید سازمان به دستگاه‌ها و نهادهای یاد شده تخصیص می‌یابد.

تبصره «۲»- دولت موظف است در چارچوب برنامه ملی «کاهش خطر سوانح» به منظور تشویق مالکان واحدهای مسکونی شهری و روستایی ناپایدار و بافت فرسوده به نوسازی واحدهای مسکونی خود، همه‌ساله اعتبارات بلاعوضی را به پیشنهاد سازمان در لایحه بودجه سالیانه پیش‌بینی کند.

ماده (۱۵)

دولت مکلف است به منظور پاسخگویی به سوانح، ردیفی تحت عنوان «پاسخگویی به سوانح» ذیل ردیف‌های متفرقه ایجاد کرده و هر ساله اعتباری بنابه پیشنهاد سازمان، برای آن منظور کند. این اعتبار به محض وقوع سانحه، از طریق تنخواه خزانه و با تأیید سازمان برای پاسخگویی در چارچوب برنامه‌های آمادگی و پاسخگویی هزینه می‌شود.

تبصره «۱»- بنابه پیشنهاد سازمان و شرایط مالی کشور درصدی از این اعتبار در ابتدای هر سال

در اختیار سازمان قرار می‌گیرد تا در صورت وقوع سوانح، در چارچوب برنامه‌های آمادگی و پاسخگویی هزینه شود.

تبصره «۲»- تنخواه مذکور در پایان سال از طریق صرفه‌جویی در مصارف عمومی یا از طریق ارائه اصلاحیه یا متمم بودجه تسویه می‌شود.

تبصره «۳»- نحوه هزینه‌کرد اعتبارات مذکور از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات با رعایت قانون نحوه هزینه‌کرد اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی - مصوب ۱۳۶۶- و سایر مقررات عمومی دولت مستثنا هستند - مصوب ۱۳۶۴- مستثناست.

ماده (۱۶)

دولت موظف است، بنابه پیشنهاد سازمان و به منظور انجام نوسازی و مقاوم‌سازی ساختمان‌های مسکونی شهری و روستایی، بازسازی مناطق خسارت‌دیده و بازتوانی افراد آسیب‌دیده، اعتبارات مورد نیاز را در قالب کمک‌های بلاعوض و مابه‌التفاوت سود و کارمزد تسهیلات بانکی از طریق ردیف‌های پیش‌بینی شده در بودجه سالیانه یا تنخواه خزانه تأمین و پرداخت کند. تنخواه مذکور حداکثر تا پایان همان سال از محل صرفه‌جویی در مصارف عمومی، ارائه اصلاحیه یا متمم بودجه سالیانه تسویه می‌شود.

تبصره- سازمان با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط به گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که سهم اعتبارات اقدامات بیمه نسبت به کمک‌های بلاعوض در جبران خسارات اشخاص غیردولتی سالیانه افزایش یابد و با پوشش کامل بیمه به تدریج این کمک‌ها حذف شود.

فصل پنجم - جبران خدمات و تخلفات

ماده (۱۷)

در صورت آسیب یا فوت ناشی از انجام وظایف محوله در پاسخگویی به سوانح، جبران خدمات کلیه کارکنان دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون که طبق مقررات صندوق‌های بازنشستگی متبوع خود از حمایت‌های قانونی در مورد فوت و از کارافتادگی برخوردارند، بر طبق مقررات مذکور صورت می‌گیرد. در مورد سایر اشخاصی که متحمل صدمات بدنی یا فوت می‌شوند، طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد اقدام می‌شود.

ماده (۱۸)

در صورت تخلف هر یک از مقامات، مسئولان و یا کارمندان دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون از وظایف مقرر در آن، رئیس سازمان و یا استانداران و فرمانداران حسب مورد مکلفند گزارش تخلفات

صورت گرفته را به هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری صالحه ارائه دهند. هیئت‌های مزبور مکلفند ظرف مهلت یک ماه به پرونده رسیدگی و در صورت تخلف، به نسبت میزان تخلف و زیان‌های وارده یکی از مجازات‌های بندهای «د» الی «ک» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری، مصوب ۱۳۷۲/۰۹/۰۷ را اعمال نمایند. چنانچه تخلف ارتكابی منجر به ورود خسارات گسترده مالی یا جانی گردد و یا در صورت تکرار، متخلف به انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم می‌شود.

تبصره «۱» - هرگاه تخلف هریک از مقامات و یا کارکنان، عنوان مجرمانه نیز داشته باشد هیئت رسیدگی به تخلفات اداری مطابق ماده (۱۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری، مصوب ۱۳۷۲/۰۹/۰۷ عمل می‌کند.

تبصره «۲» - در مورد دستگاه‌ها و نهادهایی که از شمول قانون رسیدگی به تخلفات اداری، مصوب ۱۳۷۲/۰۹/۰۷ خارج هستند مطابق مقررات مربوط به خود عمل می‌شود.

تبصره «۳» - در صورت عدم پیش‌بینی مرجع صالح جهت رسیدگی به تخلفات یک نهاد، گزارش تخلف و عدم اجرای تکالیف قانونی به بالاترین مقام اجرایی مربوطه ارسال می‌شود.

تبصره «۴» - هریک از مقامات مزبور که از وقوع جرمی مرتبط با وظایف مقرر در مدیریت سوانح، مطلع شده و مراتب را به مراجع ذیصلاح قضایی یا اداری اعلام نکند به ۶ ماه تا ۲ سال انفصال موقت و در صورت تکرار به انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌گردد.

ماده (۱۹)

هریک از مسئولین دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون در سطوح مختلف موظفند مصوبات و دستورات رئیس سازمان و رؤسای ستادهای ملی، استانی و شهرستانی را با بسیج کلیه امکانات و توانمندی‌های دستگاه مربوطه در بازه زمانی تعیین شده اجرایی نمایند و گزارش عملکرد خود را به رئیس سازمان و رؤسای ستادهای ملی، استانی و شهرستانی ارائه نمایند. هرگونه عمد یا تقصیر در عدم اجرای مفاد این ماده مستوجب حبس تعزیری درجه ۶ (شش ماه تا دو سال) می‌باشد.

ماده (۲۰)

چنانچه فرد یا افرادی که در راستای اجرای این قانون، وظیفه و مأموریتی به آنها محول شده باشد، در انجام وظیفه مرتکب تقصیر گردد و از این حیث، صدمه و خسارتی حاصل شود، حسب مورد موجب مسئولیت کیفری و مدنی خواهد بود.

ماده (۲۱)

سازمان مدیریت سوانح می‌تواند حسب مورد نسبت به تخلفات و جرائم ارتكابی در ارتباط با اجرای این

قانون اعلام تخلف یا جرم کند و نماینده حقوقی سازمان در تمام مراحل دادرسی شرکت کند.

فصل ششم - پایش و ارزیابی

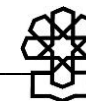
ماده (۲۲)

سازمان موظف است جهت نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون، نظام پایش و ارزیابی مدیریت سوانح را طراحی و پیاده کند. در این راستا، سازمان با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون، شاخص‌های عملکرد را تدوین کرده و نسبت به گزارشگیری در بازه‌های زمانی معین از دستگاه‌ها و نهادهای مذکور اقدام می‌نماید.

تبصره- رئیس سازمان موظف است گزارش عملکرد سالیانه دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون را به رئیس‌جمهور ارائه نماید. یک نسخه از این گزارش به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

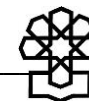
ماده (۲۳)

به منظور نظارت بر تحقق اهداف این قانون، سازمان موظف است با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون، شاخص‌های کلان ارزیابی اثربخشی مدیریت سوانح در کشور شامل میزان مرگ‌ومیر ناشی از سوانح، میزان خسارات اقتصادی مستقیم ناشی از سوانح و مانند آن را تدوین و گزارش سالیانه آن را با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای مذکور تهیه و منتشر کند.

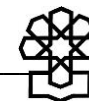
پیوست ۲

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
واژگان به کار رفته در این قانون به شرح ذیل تعریف می شود:	۳	اصطلاحات مندرج در این قانون در معانی مشروح زیر به کار می رود:	۱
سانحه: ازهم گسیختگی جدی عملکرد یک جامعه که ناشی از وقوع مخاطره است و منجر به خسارات و اثرات منفی گسترده انسانی، اقتصادی یا زیست محیطی می شود، به طوری که مواجهه با آن فراتر از توانایی جامعه تحت تأثیر است.	۳-ب	حوادث غیرمترقبه: حوادث طبیعی و انسان ساز بزرگی است (بجز موارد موضوعه در حوزه های امنیتی و اجتماعی) که به طور ناگهانی یا غیرقابل کنترل اتفاق می افتد و موجب ایجاد مشقت و سختی به یک مجموعه یا جامعه انسانی می شود و برطرف کردن آن نیاز به اقدامات اضطراری، فوری و فوق العاده دارد.	۱-الف
اعلام شروع و خاتمه شرایط اضطراری و فرماندهی ستاد در سطوح ملی، استان و شهرستان براساس دستورالعمل های ابلاغی سازمان به ترتیب ذیل انجام می شود: الف) سطح شهرستان: به دنبال وقوع مخاطره یا سانحه در قلمرو یک شهرستان، فرماندار شهرستان ضمن اطلاع رسانی به استاندار، در صورت لزوم اعلام شرایط اضطراری می کند و فرماندهی ستاد را برعهده می گیرد. فرماندار در صورت رفع شرایط اضطراری، خاتمه آن را اعلام می کند. ب) سطح استان: در صورتی که فرماندار، میزان یا شدت سانحه را فراتر از ظرفیت پاسخگویی شهرستان محل وقوع سانحه تشخیص دهد، مراتب را به استاندار گزارش می دهد. استاندار در صورت تأیید گزارش وی، ضمن اطلاع رسانی به سازمان در مرکز، فرماندهی ستاد را برعهده می گیرد. در حالت اخیر، استاندار در	۹	حادثه ملی: حادثه ای که مقابله با آن خارج از توان مجموعه مدیریت یا امکانات یک استان باشد و تشخیص آن برعهده وزیر کشور یا رئیس سازمان مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور است.	۱-ب
		حادثه استانی: حادثه ای که مقابله با آن خارج از توان مجموعه مدیریت یا امکانات یک شهرستان باشد و تشخیص آن برعهده استاندار است.	۱-پ
		حادثه شهرستانی: حادثه ای که مقابله با آن با به کارگیری توان مجموعه مدیریتی و امکانات شهرستان امکان پذیر است و تشخیص آن برعهده فرماندار است.	۱-ت

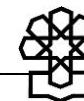
اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
<p>صورت رفع شرایط اضطراری، خاتمه آن را اعلام می‌کند. در صورتی که استاندار گزارش فرماندار را تأیید نکند، فرماندار مسئولیت فرماندهی شرایط اضطراری و خاتمه آن را برعهده خواهد داشت.</p> <p>ج) سطح ملی: در صورتی که استاندار، شدت یا میزان سانحه را فراتر از ظرفیت پاسخگویی استان محل وقوع سانحه تشخیص دهد، مراتب را به رئیس سازمان گزارش می‌دهد. در این حالت، رئیس سازمان فرماندهی ستاد را برعهده می‌گیرد و پس از رفع شرایط اضطراری، خاتمه آن را اعلام می‌کند.</p> <p>تبصره «۱»- درخصوص آن دسته از سوانح ملی که پاسخگویی به آنها نیاز به بسیج کلیه منابع و ظرفیت‌های سراسر کشور و احتمالاً درخواست کمک‌های بین‌المللی داشته باشد، رئیس سازمان شرایط را به رئیس‌جمهور گزارش می‌دهد و رئیس‌جمهور در صورت تأیید گزارش وی، مستقیماً ریاست ستاد را به عهده می‌گیرد. در این حالت، اعلام خاتمه شرایط اضطراری با رئیس‌جمهور است.</p> <p>تبصره «۲»- با توجه به ویژگی‌های متمایز پایتخت، اعلام شروع و خاتمه شرایط اضطراری و فرماندهی ستاد در شهر تهران برعهده رئیس سازمان می‌باشد.</p>			
شورای عالی: شورای عالی مدیریت سوانح کشور	۳- ق	شورای عالی: شورای عالی مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	۱- ث

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
سازمان: سازمان مدیریت سوانح کشور	۳- ر	سازمان: سازمان مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	۱- ج
مدیریت سوانح: نظام حاکم بر راهبردها، رویکردها، برنامه‌ها و اقداماتی است که با هدف پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخگویی کارآمد و بازیابی پس از وقوع سوانح به صورت چرخه‌ای صورت می‌گیرد. این امر شامل فرآیند پیوسته‌ای است که اقدامات مرتبط با بخش‌های گوناگون آن به صورت هدفمند و هماهنگ با توسعه کلی کشور انجام می‌شود.	۳- هـ	مدیریت حوادث: مدیریت حوادث غیرمترقبه و فرآیند برنامه‌ریزی، عملکرد و اقدامات اجرایی است که توسط دستگاه‌های دولتی، غیردولتی و عمومی در مورد شناخت و کاهش سطح مخاطرات (مدیریت خطرپذیری) و مدیریت عملیات مقابله، بازسازی و بازتوانی منطقه آسیب‌دیده انجام می‌شود. در این فرآیند با مشاهده پیش‌نشانگرها و تجزیه و تحلیل آنها و منابع اطلاعاتی در دسترس، تلاش می‌شود به صورت یکپارچه، جامع و هماهنگ با استفاده از ابزارهای موجود وقوع حوادث غیرمترقبه را پیش‌بینی نموده یا در صورت بروز آنها با آمادگی لازم در جهت کاهش خسارات جانی و مالی به مقابله سریع پرداخت تا شرایط به وضعیت عادی بازگردد.	۱- چ
		مدیریت حوادث شامل پنج مرحله به شرح زیر است:	۲
		پیش‌بینی و بازدارندگی: مجموعه اقداماتی که با استفاده از ابزارهای دقیق و بهره‌مندی از فناوری‌های نوین، زمان، حجم و مکان وقوع یک حادثه قریب‌الوقوع را تخمین می‌زند.	۲- الف
پیشگیری و کاهش خطر: به مجموعه تدابیر و اقداماتی گفته می‌شود که شامل شناسایی، شناخت و تحلیل مخاطرات، آسیب‌پذیری‌ها، تلفیق مفاهیم کاهش خطر در برنامه و بودجه بخش‌های توسعه‌ای، تعیین راهبردها و اولویت‌های بخش‌های گوناگون، تدوین و اجرای برنامه‌های کاهش خطر سوانح در کشور می‌باشد.	۳- و	پیشگیری: مجموعه اقداماتی که پیش، هنگام و پس از وقوع بحران با هدف جلوگیری از وقوع حادثه و یا کاهش آثار زیان‌بار آن انجام می‌شود.	۲- ب

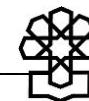
اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
آمادگی: مجموعه تدابیر و اقداماتی است که ظرفیت جامعه و سازمان‌های مسئول را جهت پاسخگویی مؤثر به سوانح افزایش می‌دهد به طوری که خسارات انسانی و مادی ناشی از آن را به حداقل برساند.	۳- ز	آمادگی: مجموعه اقداماتی که توانایی جامعه را در انجام مراحل مختلف مدیریت حوادث افزایش می‌دهد و شامل جمع‌آوری اطلاعات، برنامه‌ریزی، ساماندهی، ایجاد ساختارهای مدیریتی، آموزش، تأمین منابع و امکانات، تمرین و رزمایش (مانور) است.	۲- پ
پاسخگویی: مجموعه فعالیت‌ها و اقداماتی است که با وقوع سانحه آغاز شده و شامل هشدار سریع، تخلیه، جستجو، نجات و امداد، تأمین امنیت و سایر اقدامات فوق‌العاده، متناسب با ویژگی‌های هر سانحه می‌باشد.	۳- ح	مقابله: انجام اقدامات و ارائه خدمات اضطراری به دنبال وقوع حوادث غیرمترقبه است که با هدف نجات جان و مال انسان‌ها، تأمین رفاه نسبی برای آنها و جلوگیری از گسترش خسارات انجام می‌شود و شامل اطلاع‌رسانی، هشدار، جستجو، امداد و نجات، بهداشت، درمان، تأمین امنیت، حمل‌ونقل (ترابری)، ارتباطات، فوریت‌های پزشکی، تدفین، دفع پسماندها، مهار آتش، کنترل مواد خطرناک، سوخت‌رسانی، برقراری شریان‌های حیاتی و سایر خدمات اضطراری مربوط است.	۲- ت
بازیابی: به مجموعه تدابیر و اقداماتی گفته می‌شود که شامل بازتوانی و بازسازی بوده و برای ترمیم و بهبود خدمات و ساختارها، معیشت و شرایط زندگی جوامع متأثر از سانحه انجام می‌شود؛ به طوری که توانایی و ظرفیت آنها را برای کاهش خطر سوانح آینده افزایش دهد.	۳- ط	بازسازی و بازتوانی: بازسازی شامل کلیه اقدامات ضروری پس از وقوع بحران است که برای بازگرداندن وضعیت عادی به مناطق آسیب‌دیده با در نظر گرفتن ویژگی‌های توسعه پایدار، ضوابط ایمنی، مشارکت‌های مردمی و مسائل فرهنگی، تاریخی، اجتماعی منطقه آسیب‌دیده انجام می‌گیرد. بازتوانی نیز مجموعه اقداماتی است که جهت بازگرداندن شرایط جسمی، روحی و روانی و اجتماعی آسیب‌دیدگان به حالت طبیعی انجام می‌شود.	۲- ث
به‌منظور سیاستگذاری کلان در زمینه مدیریت سوانح در کشور، شورای عالی مدیریت سوانح کشور به ریاست رئیس‌جمهور و با	۴	به‌منظور هماهنگی فعالیت دستگاه‌ها و نهادهای وابسته به قوای سه‌گانه، نیروهای مسلح و کلیه نهادها و دستگاه‌های تحت نظر مقام معظم رهبری (با	۳

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
<p>عضویت افراد زیر تشکیل می‌شود:</p> <p>– رئیس سازمان</p> <p>– وزیر کشور</p> <p>– رئیس جمعیت هلال احمر</p> <p>– رئیس ستاد کل نیروهای مسلح</p> <p>– دو نفر از وزرا یا معاونان رئیس‌جمهور به پیشنهاد رئیس سازمان و تصویب هیئت وزیران</p> <p>– دو نفر از متخصصان مدیریت سوانح به پیشنهاد رئیس سازمان و با حکم رئیس‌جمهور</p>		<p>عنایت به تفویض اختیار معظم‌له) و تصویب مقررات و ضوابط حاکم بر مراحل پنجگانه مدیریت حوادث، شورای عالی به ریاست رئیس‌جمهور و با عضویت وزیران کشور، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نیرو، جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و صنعت، معدن و تجارت، فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ارتش جمهوری اسلامی ایران و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رؤسای ستاد کل نیروهای مسلح، شورای عالی استان‌ها، سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، پدافند غیرعامل و بسیج مستضعفین، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران یکی از نواب رئیس مجلس شورای اسلامی، معاون اول قوه قضائیه، شهردار تهران و رئیس سازمان تشکیل می‌شود.</p>	
<p>جلسات شورای عالی در غیاب رئیس‌جمهور به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود.</p>	<p>۴</p> <p>تبصره «۱»</p>	<p>جلسات شورای عالی در غیاب رئیس‌جمهور به ریاست وزیر کشور (به‌عنوان قائم مقام) تشکیل می‌شود و مصوبات این شورا پس از تأیید رئیس‌جمهور لازم‌الاجراست.</p>	<p>۳</p> <p>تبصره «۱»</p>
<p>دبیرخانه شورای عالی مسئول ابلاغ و پیگیری اجرای مصوبات آن است. نحوه تشکیل، اداره و اتخاذ تصمیمات شورای عالی برابر آیین‌نامه‌ای است که ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به تصویب شورای عالی می‌رسد.</p>	<p>۴</p> <p>تبصره «۴»</p>	<p>نحوه تشکیل، اداره، اتخاذ تصمیمات و ابلاغ مصوبات شورای عالی برابر آیین‌نامه‌ای است که پس از سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب شورای عالی می‌رسد.</p>	<p>۳</p> <p>تبصره «۲»</p>
<p>دبیرخانه شورای عالی در سازمان مستقر و دبیر آن رئیس سازمان می‌باشد.</p>	<p>۴</p> <p>تبصره «۳»</p>	<p>دبیرخانه شورای عالی در سازمان مستقر بوده و دبیر آن رئیس سازمان می‌باشد.</p>	<p>۳</p> <p>تبصره «۳»</p>

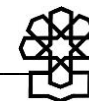
اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
<p>وظایف شورای عالی عبارت است از: الف) تصویب راهبرد ملی مدیریت سوانح ب) تصویب برنامه ملی کاهش خطر سوانح، برنامه ملی آمادگی و پاسخگویی، برنامه ملی بازیابی و سایر برنامه‌های ملی مورد نیاز این قانون ج) اتخاذ تصمیمات لازم در موضوعاتی که به تشخیص رئیس سازمان، نیاز به طرح در شورای عالی دارد.</p>	۵	<p>وظایف شورای عالی به شرح زیر است: تصویب سیاست‌ها و برنامه‌های ملی مرتبط با مدیریت حوادث کشور تصویب وظایف وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، شوراها، اسلامی، شهرداری‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، نیروهای نظامی و انتظامی و کلیه نهادها و دستگاه‌های تحت نظر مقام معظم رهبری، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و رسانه‌های گروهی، سازمان‌های مردم‌نهاد مرتبط با مدیریت حوادث. تصویب سیاست‌های آموزشی، تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی از طریق سازمان صداوسیما، جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه‌های گروهی. پیشنهاد ساختار و تشکیلات تفصیلی سازمان و رده‌های سازمانی متناسب در استان‌ها و شهرستان‌ها جهت تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور. تصویب ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های مرتبط با این قانون.</p>	۴
<p>به منظور یکپارچگی مدیریت سوانح در کشور و ارتقای اثربخشی آن، سازمان مدیریت بحران کشور منحل و سازمان مدیریت سوانح کشور به صورت مؤسسه دولتی و به ریاست معاون رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود. اموال، دارایی‌ها، امکانات، تسهیلات، دیون، تعهدات و کارکنان سازمان مدیریت بحران کشور در سطح ملی و استانی به سازمان مدیریت سوانح کشور منتقل می‌شود.</p>	۶	<p>سازمان به منظور ایجاد مدیریت یکپارچه در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی مالی و اعتباری، هماهنگی و انسجام در زمینه‌های اجرایی و پژوهشی، اطلاع‌رسانی متمرکز و نظارت بر مراحل مختلف مدیریت حوادث، ساماندهی و بازسازی مناطق آسیب‌دیده و استفاده از همه امکانات و لوازم مورد نیاز وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و عمومی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، نیروهای نظامی و انتظامی، مؤسسات عمومی غیردولتی، شوراها</p>	۵

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
		اسلامی، شهرداری‌ها، دهیاری‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد، مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، دستگاه‌های تحت امر مقام معظم رهبری و نیروهای مسلح جهت بهره‌مندی بهینه از توانمندی‌های ملی، منطقه‌ای و محلی در رویارویی با حوادث تشکیل می‌شود.	
رئیس سازمان از میان کسانی که حداقل هفت سال سابقه کاری در زمینه مدیریت سوانح دارند برای یک دوره پنج‌ساله توسط رئیس‌جمهور منصوب می‌شود. نمودار سازمانی و تشکیلات تفصیلی سازمان و واحدهای استانی و شهرستانی آن به پیشنهاد سازمان به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌رسد. نیروی انسانی مورد نیاز از میان کارکنان دستگاه‌های اجرایی با اولویت کسانی که سابقه کاری مرتبط با مدیریت سوانح دارند تأمین می‌شود. سازمان موظف است نسبت به آموزش نیروی انسانی خود در جهت اهداف و وظایف سازمان اقدام نماید.	۶ تبصره «۱» تبصره «۲»	سازمان، وابسته به وزارت کشور بوده و رئیس آن به پیشنهاد وزیر کشور و تأیید شورای عالی و حکم وزیر کشور به‌عنوان معاون وزیر و رئیس سازمان منصوب می‌شود. ساختار سازمانی مناسب و متناظر برای وظایف سازمان در سطوح استانی و شهرستانی، متناسب با حجم وظایف، گستره جغرافیایی، شرایط اقلیمی و حساسیت‌های منطقه‌ای زیر نظر استاندار و فرماندار پس از طی مراحل قانونی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پیش‌بینی خواهد شد.	۶
رئیس سازمان به ترکیب اعضای شوراهای عالی شهرسازی و معماری ایران، حفاظت محیط زیست و بیمه اضافه می‌شود.	۶ تبصره «۳»	رئیس سازمان به ترکیب اعضای شوراهای عالی شهرسازی و معماری ایران، حفاظت محیط زیست و بیمه اضافه می‌شود.	۶ تبصره
وظایف سازمان عبارت است از: الف) تهیه و تدوین راهبرد ملی مدیریت سوانح، برنامه ملی کاهش خطر سوانح، برنامه ملی آمادگی و پاسخگویی، برنامه ملی بازیابی و سایر برنامه‌های ملی مورد نیاز جهت تصویب شورای عالی.	۷	وظایف سازمان به شرح زیر است: تهیه خط‌مشی‌ها و سیاست‌های اجرایی مربوط به مراحل مدیریت حوادث و برنامه‌ریزی برای ایجاد با استفاده از امکانات و توانمندی‌های مورد نیاز اعم از دولتی، غیردولتی و نیروهای مسلح در طول عملیات	۷

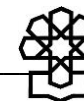
اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
<p>ب) ارتقای همکاری و هماهنگی‌های بین سازمانی به‌منظور ایجاد هم‌افزایی و تحقق اهداف کلان شامل استقرار نظام جامع مدیریت اطلاعات، مستندسازی و علت‌یابی، تهیه ضوابط، استانداردها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز این قانون و سایر اقدامات لازم.</p> <p>ج) ارتقای شناسایی مخاطرات و درک خطر سوانح در سطح کشور شامل تهیه اطلس ملی مخاطرات طبیعی، برنامه‌های کاهش خطر سوانح استان‌ها و سایر اقدامات لازم.</p> <p>د) کمک به ایجاد و ارتقای ظرفیت‌ها و مراکز پایش مخاطرات و هشدار سریع در دستگاه‌های ذیربط.</p> <p>ه) فرماندهی سوانح ملی و ایجاد آمادگی مطلوب سازمانی و عملیاتی برای پاسخگویی به سوانح شامل برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی جهت استقرار سیستم‌های قابل اطمینان آمادگی و ایمنی در تأسیسات و مؤسسات دولتی، عمومی غیردولتی و خصوصی، ایجاد شبکه ارتباطی اختصاصی برای شرایط اضطراری، تهیه برنامه‌های آمادگی و پاسخگویی استان‌ها، تدوین ضوابط و دستورالعمل‌های لازم جهت استاندارد کردن خدمات سازمان‌های امدادی در سطح کشور، جذب، هدایت و توزیع امکانات و کمک‌های دولتی داخلی و خارجی و سایر اقدامات لازم.</p>		<p>آمادگی و مقابله و ارائه آن جهت تصویب به شورای عالی.</p> <p>ایجاد هماهنگی و انسجام میان دستگاه‌های مختلف کشور درخصوص مراحل پنجگانه مدیریت حوادث.</p> <p>بررسی، تدوین و پیشنهاد سیاست‌ها و برنامه‌های جامع فرهنگی، پژوهشی، آموزشی، تبلیغاتی، اطلاع‌رسانی و تمرینی در مراحل پنجگانه مدیریت حوادث به شورای عالی.</p> <p>تقویت زمینه همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به‌منظور تبادل نظر و استفاده از تجربیات و دانش فنی کشورها و مؤسسات خارجی و بین‌المللی مربوط به مراحل پنج‌گانه مدیریت حوادث و نمایندگی کشور در مجامع بین‌المللی با هماهنگی و همکاری دستگاه‌های ذیربط.</p> <p>مستندسازی حوادث، اقدامات و تجزیه و تحلیل آنها.</p> <p>برنامه‌ریزی و هماهنگی جهت سازماندهی و آموزش کلیه تشکلهای مردمی، نهادهای غیردولتی و نیروهای بسیجی و داوطلب مردمی در مراحل پنجگانه مدیریت حوادث.</p> <p>پیگیری اجرای مصوبات شورای عالی.</p> <p>پیگیری ایجاد و گسترش سامانه‌های مؤثر پیش‌بینی و پیشگیری، مقاوم‌سازی و بهسازی لرزه‌ای ساختمان‌ها، زیرساخت‌ها و ابنیه و شریان‌های حیاتی و مهم و بازسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده.</p> <p>پیگیری ایجاد نظام روش‌های اتکایی و جبرانی خسارت نظیر انواع</p>	

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
<p>(و) ارتقای توانایی کشور برای بازیابی پس از وقوع سوانح شامل پیگیری ایجاد زیرساخت‌های لازم، تدوین ضوابط، فرآیندها و استانداردهای مورد نیاز بازتوانی و بازسازی و سایر اقدامات لازم.</p> <p>(ز) کمک به رشد و توسعه دانش و فناوری در راستای ارتقای مدیریت سوانح در کشور شامل ترویج به‌کارگیری فناوری‌های نوین پیشگیرانه در ساخت وسازها، آینده‌پژوهی و ایجاد نظام دیده‌بانی علمی از طریق همکاری‌های دوجانبه یا چندجانبه با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و سایر اقدامات لازم.</p> <p>(ح) ایجاد چارچوب‌های لازم برای همکاری مؤثر در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی شامل تهیه ضوابط و دستورالعمل‌های جذب و توزیع کمک‌های دولتی خارجی و سایر اقدامات لازم.</p> <p>(ط) توسعه مشارکت‌های مردمی جهت تقویت مدیریت سوانح جامعه‌محور و ترویج فرهنگ ایمنی در جامعه شامل برنامه‌ریزی و هماهنگی برای آموزش، سازماندهی و استفاده از ظرفیت تشکل‌های مردمی، نهادهای غیردولتی، نیروهای بسیجی و بخش خصوصی در مدیریت سوانح، تدوین سازوکارهای حمایتی و تشویقی جهت آموزش و ارتقای آمادگی مردم در برابر سوانح و سایر اقدامات لازم.</p> <p>(ی) بررسی و تأیید نیازهای مالی، تجهیزات و اقلام امدادی مربوط به مدیریت سوانح کشور و اعلام به سازمان برنامه و بودجه کشور</p>		<p>بیمه‌ها، حمایت‌های مالی و سازوکارهای تشویقی، تسهیلات ویژه و صندوق‌های حمایتی از طریق دستگاه‌های ذیربط.</p> <p>کمک به توسعه و گسترش مؤسسات علمی و مشاوره‌ای فعال و استفاده از همکاری‌های آنها به‌منظور استانداردسازی و بهبود کیفیت ارتقا و کنترل ایمنی کالاها و خدمات، ساختمان‌ها و تأسیسات زیربنایی کشور و نظارت بر رعایت استانداردهای مصوب.</p> <p>نظارت و پیگیری ارتقای فرهنگ ایمنی برای آحاد جامعه از طریق دستگاه‌های ذیربط.</p> <p>تدوین دستورالعمل تعیین سطوح، حالت اضطرار و شیوه اعلام بروز حوادث غیرمترقبه.</p> <p>تدوین و ابلاغ دستورالعمل‌های نحوه انجام اقدامات اضطراری و احتیاطی در هنگام وقوع و یا احتمال وقوع حوادث غیرمترقبه به دستگاه‌های ذیربط.</p> <p>انجام هماهنگی‌های لازم جهت در اختیار گرفتن کلیه امکانات و توانمندی‌های مورد نیاز مدیریت حوادث کشور اعم از دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و نیروهای مسلح در طول مقابله با حادثه.</p> <p>پیشنهاد مقررات مربوط به برخورد با سوءاستفاده‌کنندگان، سارقان و غارتگران در زمان بروز حوادث با همکاری قوه قضائیه و ارائه آن به هیئت وزیران جهت تصویب و پیگیری و نظارت بر اجرای آنها.</p> <p>تدوین دستورالعمل‌های مربوط به چگونگی جذب، توزیع و استفاده از</p>	

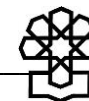
اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
<p>و سایر سازمان‌های مسئول جهت تأمین منابع مورد نیاز. ک) برنامه‌ریزی، هدایت و حمایت جهت ایجاد و ارتقای روش‌های جبران خسارت نظیر انواع بیمه‌ها، حمایت‌های مالی و سازوکارهای تشویقی، تسهیلات ویژه و صندوق‌های حمایتی. ل) نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون در مدیریت سوانح شامل نظارت بر نحوه ارائه خدمات به آسیب‌دیدگان و سایر وظایف مربوط به اجرای این قانون. م) تهیه پیش‌نویس لوایح و تصویب‌نامه‌های مورد نیاز.</p>		<p>کمک‌های مردمی، خارجی و بین‌المللی با همکاری دستگاه‌های ذیربط و ارائه آن به شورای عالی جهت تصویب و پیگیری آنها. ایجاد نظام مدیریت جامع اطلاعات حوادث به کمک شبکه‌های اطلاعاتی مراکز علمی - تحقیقاتی ذیربط و سازمان‌های اجرایی مسئول و تشکیل مرکز مدیریت اطلاعات حوادث تابعه سازمان به‌منظور شناخت، پایش و هشدار به موقع قبل از وقوع حادثه احتمالی و اطلاع‌رسانی دقیق و به‌نگام در زمان وقوع حادثه به مسئولان و مردم. نظارت عالی و ارزیابی اقدامات دستگاه‌های اجرایی ذیربط درخصوص مراحل پنج‌گانه مدیریت حوادث و ارائه گزارش به ستاد هماهنگی مدیریت حوادث غیرمترقبه. مدیریت حوادث با اولویت مراحل پیش‌بینی و پیشگیری و آمادگی از طریق ارزیابی مداوم خطرپذیری کشور و در اختیار قرار دادن اعتبارات لازم به دستگاه‌های مربوط. ارائه لوایح مورد نیاز با همکاری دستگاه‌های ذیربط به هیئت وزیران جهت تصویب در مجلس شورای اسلامی، در اجرای سیاست‌های کلی پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه ابلاغی مقام معظم رهبری.</p>	
		<p>در هماهنگی فعالیت‌های دستگاه‌ها و نهادها در مدیریت حوادث، اتخاذ تدابیر و اقدامات زیر ضروری است:</p>	۸

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
<p>کلیه دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون موظفند اقدامات ذیل را اجرا نمایند:</p> <p>الف) ساختار واحد سازمانی مناسب برای مدیریت سوانح را به‌گونه‌ای تعیین و به سازمان ارسال نمایند که نیروی انسانی لازم از میان پست‌های سازمانی موجود تأمین شود.</p>	۱۱- الف	پیشنهاد ساختار سازمانی متناسب با مدیریت حوادث در دستگاه‌های اجرایی و رده‌های سازمانی متناسب در استان‌ها و شهرستان‌ها با هماهنگی دستگاه ذیربط جهت تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.	۸- الف
<p>به‌منظور انسجام، هماهنگی و هم‌افزایی فعالیت‌های دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون در مدیریت سوانح، ستادهای دائمی پیشگیری، هماهنگی و فرماندهی شرایط اضطراری در سطوح ملی، استانی و شهرستانی در سازمان ایجاد می‌شود.</p> <p>ستاد در سطح ملی به ریاست رئیس سازمان و با عضویت نمایندگان تام‌الاختیار در سطح معاونت وزارتخانه‌های کشور، نیرو، راه و شهرسازی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، نفت، جهاد کشاورزی، علوم، تحقیقات و فناوری، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، امور اقتصادی و دارایی، دادگستری، صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه، جمعیت هلال احمر، ستاد کل نیروهای مسلح، بنیاد مسکن و سازمان صدا و سیما تشکیل می‌شود.</p>	۸ تبصره «۱»	تشکیل ستاد هماهنگی مدیریت حوادث کشور، به ریاست رئیس سازمان و در غیاب وی یکی از معاونان ایشان و با عضویت نمایندگان تام‌الاختیار در سطح معاونت دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط تشکیل می‌شود.	۸- ب
		ستاد یاد شده می‌تواند کارگروه‌های تخصصی ذیل ستاد مذکور با ریاست معاونت دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط.	۸- ب تبصره

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
ستاد در استان‌ها به ریاست استاندار و در شهرستان‌ها به ریاست فرماندار با عضویت نمایندگان تام‌الاختیار همتراز در دستگاه‌های متناظر ستاد ملی تشکیل می‌شود. مدیران کل سازمان در استان‌ها و معاونان آنها در شهرستان‌ها به‌عنوان دبیر ستاد فعالیت می‌کنند. شهرداران و بخشداران عضو ستاد شهرستان می‌باشند.	۸ تبصره «۲» تبصره «۳»	تشکیل ستاد هماهنگی مدیریت حوادث غیرمترقبه در استان‌ها به ریاست استاندار و در شهرستان‌ها به ریاست فرماندار و با عضویت رؤسای دستگاه‌های متناظر ستاد هماهنگی.	۸- پ
با توجه به ویژگی‌های متمایز پایتخت، استاندار و فرماندار به ترکیب ستاد تهران اضافه شده و ریاست آن با رئیس سازمان می‌باشد. آیین‌نامه سطح‌بندی مدیریت سوانح تهران و کلاشهرها به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) و ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	۸ تبصره «۴» تبصره «۵»	تشکیل ستاد هماهنگی مدیریت حوادث شهر تهران به ریاست وزیر کشور و عضویت استاندار و شهردار تهران و اعضای ستاد هماهنگی.	۸- ث
		معاون امور عمرانی استاندار و معاون فرماندار به‌ترتیب جانشین استاندار و فرماندار در ستاد هماهنگی مدیریت حوادث غیرمترقبه استان و شهرستان خواهند بود و موظف به هماهنگی و پاسخگویی به سازمان می‌باشند.	۸- ث تبصره
سازمان موظف است جهت نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون، نظام پایش و ارزیابی مدیریت سوانح را طراحی و پیاده کند. در این راستا، سازمان با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون، شاخص‌های عملکرد را تدوین کرده و نسبت به گزارشگیری در بازه‌های زمانی معین از دستگاه‌ها و نهادهای مذکور اقدام می‌نماید.	۲۲	کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) این قانون موظفند در چارچوب وظایف و ضوابط محوله در مراحل مدیریت حوادث عمل نموده و گزارش عملکرد خود را از طریق اعضای ستاد هماهنگی مدیریت حوادث در مقاطع زمانی که تعیین خواهد شد به سازمان ارائه کنند.	۹

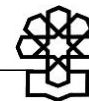
اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
تبصره- رئیس سازمان موظف است گزارش عملکرد سالیانه دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون را به رئیس‌جمهور ارائه نماید. یک نسخه از این گزارش به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.			
		در مراحل مقابله و بازسازی، کلیه دستگاه‌های شرکت‌کننده تحت امر سلسله‌مراتب فرماندهی مدیریت حوادث استانی و شهرستانی به ترتیب رئیس‌جمهور یا وزیر کشور (قائم مقام رئیس شورای عالی) یا رئیس سازمان، استانداران و فرمانداران خواهند بود.	۹ تبصره «۱»
		هنگام بروز حوادث غیرمترقبه، کلیه دستگاه‌های مذکور در این ماده موظفند با اعلام رئیس ستاد هماهنگی مدیریت حوادث (کشور، استان و شهرستان) طبق برنامه‌های از پیش تعیین شده در عملیات مقابله شرکت نمایند و گزارش اقدامات خود را با روش‌های معمول به اطلاع ستاد مربوط برسانند. توقف و خاتمه عملیات مقابله، با اعلام ریاست ستاد مربوط است.	۹ تبصره «۲»
بخش خصوصی و تعاونی موظفند در شرایط اضطراری و پاسخگویی به سوانح، خدمات مورد نیاز را به رئیس ستاد ارائه دهند. در این موارد، هزینه خدمات ارائه شده بر مبنای عرف موجود، از سوی دستگاه سفارش‌دهنده پرداخت می‌شود. الزام به ارائه خدمات از سوی بخش خصوصی و تعاونی در صورتی است که خدمات مذکور از سوی دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و عمومی غیردولتی قابل تأمین نباشد، امکانات دستگاه‌های مذکور	۱۳ تبصره	در مواردی که بخش خصوصی یا بخش تعاونی براساس تکالیف تعیین شده از سوی مراجع قانونی خدماتی را ارائه می‌نماید، هزینه خدمات ارائه شده بر مبنای عرف موجود پرداخت خواهد شد.	۹ تبصره «۳»

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
به تنهایی کافی نباشد یا تا دریافت خدمات از سوی آنها، احتمال خسارات جانی و مادی وجود داشته باشد.			
در صورت آسیب یا فوت ناشی از انجام وظایف محوله در پاسخگویی به سوانح، جبران خدمات کلیه کارکنان دستگاهها و نهادهای مشمول این قانون که طبق مقررات صندوقهای بازنشستگی متبوع خود از حمایتهای قانونی در مورد فوت و از کارافتادگی برخوردارند، بر طبق مقررات مذکور صورت می‌گیرد. در مورد سایر اشخاصی که متحمل صدمات بدنی یا فوت می‌شوند، طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد اقدام می‌شود.	۱۷	کلیه کارکنان دستگاههای موضوع ماده (۵) این قانون و اشخاصی که در مقابل حوادث غیرمترقبه کشور به هر نحوی همکاری می‌نمایند، در صورت آسیب یا فوت، به‌عنوان فداکار خدمتی محسوب می‌شوند. نحوه تشویق و قدردانی از افراد یاد شده طبق آیین‌نامه اجرایی خواهد بود که به پیشنهاد سازمان و تأیید شورای عالی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	۹ تبصره «۴»
سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است، به منظور انجام اقدامات مربوط به پیشگیری و کاهش خطر و آمادگی در برابر سوانح، اعتبارات مورد نیاز دستگاهها و نهادهای مشمول این قانون را ذیل برنامه‌های دستگاههای مذکور بنابه پیشنهاد سازمان در لایحه بودجه سالیانه منظور کند. اعتبارات مذکور براساس برنامه‌های زمان‌بندی شده کاهش خطر سوانح با نظارت و تأیید سازمان به دستگاهها و نهادهای یاد شده تخصیص می‌یابد.	۱۴ تبصره «۱»	با توجه به اهمیت مطالعات، تمهیدات و اقدامات مؤثر پیشگیرانه و افزایش آمادگی و ارتقای توان مقابله با حوادث، به سازمان اجازه داده می‌شود هر ساله درصدی از اعتبارات موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰ - را در این خصوص هزینه نماید. درصد مذکور در این ماده هر سال برحسب نیاز و برآورد انجام شده در سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	۱۰
دولت مکلف است به‌منظور پاسخگویی به سوانح، ردیفی تحت عنوان «پاسخگویی به سوانح» ذیل ردیفهای متفرقه ایجاد کرده و هر ساله اعتباری بنابه پیشنهاد سازمان، برای آن منظور کند. این اعتبار به محض وقوع سانحه، از طریق تنخواه خزانه و با تأیید سازمان برای پاسخگویی	۱۵	به دولت اجازه داده می‌شود در صورت وقوع حوادث غیرمترقبه معادل دو درصد (۲٪) از بودجه عمومی هر سال را از محل افزایش تنخواه‌گردان خزانه تأمین کند تا به‌صورت اعتبارات خارج از شمول قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - و سایر مقررات با رعایت قانون نحوه	۱۱

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
<p>در چارچوب برنامه‌های آمادگی و پاسخگویی هزینه می‌شود. بنابه پیشنهاد سازمان و شرایط مالی کشور درصدی از این اعتبار در ابتدای هر سال در اختیار سازمان قرار می‌گیرد تا در صورت وقوع سوانح، در چارچوب برنامه‌های آمادگی و پاسخگویی هزینه شود. تنخواه مذکور در پایان سال از طریق صرفه‌جویی در مصارف عمومی یا از طریق ارائه اصلاحیه یا متمم بودجه تسویه می‌شود. نحوه هزینه‌کرد اعتبارات مذکور از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات با رعایت قانون نحوه هزینه‌کرد اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی - مصوب ۱۳۶۶- و سایر مقررات عمومی دولت مستثنا هستند - مصوب ۱۳۶۴- مستثناست.</p>	<p>تبصره «۱»</p> <p>تبصره «۲»</p> <p>تبصره «۳»</p>	<p>هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنا هستند - مصوب ۱۳۶۴- با پیشنهاد وزیر کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیئت وزیران هزینه شود.</p>	
		<p>مدیران دستگاه‌های اجرایی در سطح ملی و استان‌ها مجازند در مرحله مقابله با وقوع حوادث، از محل اعتبارات جاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تحت اختیار با تأیید رئیس سازمان (در سطح ملی) و استانداران هزینه کرده تا از طریق سازمان تأمین گردد. چنانچه هزینه انجام شده تا پایان همان سال تأمین نگردد ذیحساب مربوطه هزینه‌های انجام شده را به هزینه قطعی منظور می‌نماید.</p>	۱۲
		<p>نحوه هزینه‌کرد اعتبارات مذکور از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنا می‌باشد.</p>	۱۲ تبصره

اصلاحیه کارگروه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس		لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور	
متن مواد مرتبط	شماره مواد مرتبط	متن مواد	شماره مواد
دولت موظف است در چارچوب برنامه ملی «کاهش خطر سوانح» به منظور تشویق مالکان واحدهای مسکونی شهری و روستایی ناپایدار و بافت فرسوده به نوسازی واحدهای مسکونی خود، همه‌ساله اعتبارات بلاعوضی را به پیشنهاد سازمان در لایحه بودجه سالیانه پیش‌بینی کند.	۱۴ تبصره «۲»	به منظور تشویق مالکان واحدهای مسکونی شهری و روستایی ناپایدار و بافت فرسوده به نوسازی واحدهای مسکونی به تشخیص دستگاه‌های ذیربط همه‌ساله اعتبارات بلاعوضی را به پیشنهاد سازمان در قانون بودجه سالیانه پیش‌بینی نماید.	۱۳ تبصره «۲»
		آئین‌نامه‌های اجرایی این قانون به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد	۱۴

منابع و مأخذ

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۳۹۴)، اظهارنظر کارشناسی درباره لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور، معاونت پژوهش‌های اقتصادی، شماره مسلسل ۲۳۰۱۴۳۸۶.
۲. امامی میبیدی، راضیه (۱۳۹۵)، پیشینه‌پژوهی لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور، گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، معاونت پژوهش‌های اقتصادی، شماره مسلسل ۱۴۹۱۶.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۵۴۵۷

عنوان گزارش: لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور»: گزارش کارگروه به کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس

نام دفتر: مطالعات اقتصاد بخش عمومی

تهیه و تدوین: راضیه امامی میبیدی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اقتصادی

نام کارگروه: کارگروه بررسی لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور

رئیس کارگروه: ابوالفضل ابوترابی (نماینده نجف‌آباد)

اعضای کارگروه: محمدفرید لطیفی (سازمان مدیریت بحران)، محسن نادى (سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران)، علی‌اکبر حیدری (سازمان پدافند غیرعامل)، حمید جمال‌الدینی و مهراب شریفی (جمعیت هلال احمر)، احمد سلطانی (سازمان امداد و نجات)، مجید عبداللهی (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور)، راضیه امامی میبیدی (مرکز پژوهش‌های مجلس).

مشاور کارگروه: مصطفی محقق (فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر)

همکاران کارگروه: محمدتقی فیاضی، میثم عظیمی، حسین عبداللهی، اکبر شکوهی، محمدمهدی نجفی علمی، موسی شهبازی غیاثی، محمد برزگر خسروی، محمدرضا مالکی، محمدحسین کاشانی

اظهار نظر کنندگان: ناهید حکیم شوشتری، مسعود شکراللهی

واژه‌های کلیدی:

۱. سوانح

۲. مدیریت سوانح

۳. سازمان مدیریت بحران

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۵/۴

